

POKALBIS SU PROFESORIUM ANTANU MACEINA

Jo 60 metų sukakties proga

DR. JONAS GRINIUS

— Atvykęs į Muensterį aplankyti Tave, mielas Antanai, Tavo 60 m. sukakties proga, norėčiau ne tik maloniai praleisti keletą valandų, bet taip pat pasitarnauti „Draugo“ dienraščiui bei lietuvių visuomenei, kuri visada domėjosi ir tebesidomi Tavo darbais ir Tavo idėjomis. Todėl gal galėtume mudu savo mintimis pasidalyti taip, kad mudviejų pokalbis tiktų ir spaudai. Ar Tau apie šitokią mano norą nerašė redaktorius K. Bradūnas?

— MACEINA. — Rašė ir prašė, kad pokalbį nebūčiau Tau šykštus.

Polinkis į literatūrą

— Kadangi esi pasireiškęs savo darbais įvairiose kultūros srityse, — pedagogijoje, filosofijoje, poezijoje, teologijoje, socialinėse ir politinėse teorijose, — būtu įdomu, kad ir paviršutiniškai, pažvelgti, kaip prie visų šitų sričių priėjai... Kai Tau buvo suteikta Lietuvos rašytojų draugijos premija už lyrikos rinkinį „Gruodą“, savo laiške K. Bradūnui tada paaiškinai, kaip Tavy susitiko poetas ir filosofas. Sakei, kad, pradėdamas studijas Lietuvos universitete, neketinai atsidėti filosofijai.

MACEINA. — Įstojęs į Teologijos-Filosofijos fakultetą Kauno universitete, aš buvau iš karto atsidėjęs literatūros mokslui: lietuvių literatūrą studijavau pas prof. V. Mykolaitį ir vokiečių literatūrą pas prof. J. Eretą, prisidurdamas dar, žinoma, ir pedagogikos — psichologijos šaką. Be abejo, klausydavau ir filosofijos paskaitų. Mat, Teol. — Filosof. fak. filosofijos skyriaus reguliaminas reikalavo, kad visi studentai išieitų bent minimum filosofijos, būtent: filosofijos įvadą ir logiką su mokslinio darbo metodika ir išlaikytų šių dalykų egzaminus.

Bet pagrindiniu savo mokytoju pirmaisiais universiteto metais laikiau Mykolaitį — Putiną. Jis darė man stiprios įtakos ir kaip profesorius ir dar labiau kaip poetas. Jo lyrika man buvo artimiausia.

— Įdomu, kada ir kaip Tu su ja „susidraugavai“?

MACEINA. — Su pirmaisiais Putino kūriniiais, išleistais dviem tomiais (rodos, 1921 m.), aš buvau susipažinęs jau Prienų gimnazijoje, kur mokėsi ir jo sesutė Magdutė (dabar p. Slavėnienė), gyvenusi pas mano tetą, pas kurią ir aš tuo metu gyvenau. Vė-

liau pas mano tetą gyveno ir Putino jauniausias brolis, irgi lankęs Prienų gimnaziją. Tačiau jis mėgo labiau bites negu mokslą. Man teko jį vieną vasarą ruošti, kad išlaikytų pataisas. Taigi Putiną ir jo šeimą pažinojau jau nuo pat vaikystės. Jaučiausi labai išdidus, kad tenka turėti santykių ir ryšių su didelio poeto šeima. Besimokydamas Gižuos Kunigų seminarijoje (nuo 1925 m.), susitikdavau Putiną Prienų klebonijoje, kur jis visados sustodavo, lankydamsis tėviškėje. Man rodos, kad sykį esu tarnavęs jam Mišioms, nors visiškai tikras nesu. Tad suprantama, kad Putino poeziją skaičiau su dideliu dėmesiu, ypač jo rinkinį „Tarp dviejų aušrų“, kuris man, trečio kurso seminaristui, atrodė neperžengiama poezijos viršūnė.

Ir aš pats tada rašinėjau eilėraščių ir epinių kūrinių. Kai kas tų mano raštų, tur būt, pasisekdavo, nes Mykolaitis, kuris tada buvo „Židinio“ redaktorium, du mano eilėraščių buvo paskelbęs savo žurnale. Žinoma, jie buvo pasirašyti slapyvardžiais, kiekvienas vis kitokiu.

— Gal mano smalsumui atskleistum savo slapyvardžius?

MACEINA. — Tų slapyvardžių dabar nebeatsimenu. Bet eilėraščių pavadinimai yra išlikę: tai „Oremus“ ir „Kalyns“. Jų nuotauka, kiek atsimenu, labai putiniška: tai suvaržytos sielos dejonės; sielos, kuri „į kryžių liūdina“ (šios dvi eilutės yra įstriagusios man į atmintį). Gal ši nuotauka ir paskatino Putiną anuos eilėraščius išspausdinti, nes esmėje jie dar buvo labai žali. Bet jau nu seminaristo nuotauka atitiko paties Putino nuotauką. Vėliau, žinoma, mano kelias pasidarė kitoks, pakito nuotauka ir atėjo laikas išsivaduoti iš Putino įtakos. Tačiau joje subrendau ir labai daug ko išmokau.

Posūkis į filosofiją

— Esi viešai prisipažinęs, Antanai, kad iš literatūros mokslo, į filosofiją Tave pakreipė profesoriai filosofai Pr. Kuraitis ir St. Salkauskis. Įdomu, kaip jiedu tai padarė. Kuo sužavėjo?

MACEINA. — Jei filosofija man būtų buvusi svetima, gal jiedu ir nebūtų į ją manęs pa-

SV. KAZIMIERAS Dail. Adolfo Valskos mozaikos detalė Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios išlaukinėje sienoje, Marquette Parke, Chicagoje.

kreipe. Tačiau Kunigų seminarijoje buvau išėjęs visą tometinės filosofijos kursą. Dogmatinės teologijos paskaitose taip pat reikėdavo nemaža filosofuoti. Buvau filosofinių autorių skaitęs tiek lotynų, tiek vokiečių kalbomis, kurias jau Seminarijoje apvaldžiau pakankamai, o universitete filosofijos įvado ir filosofinės pedagogikos paskaitose buvau susipažinęs ir su Salkauskio teorijomis bei jo kultūros filosofija. Tačiau atsidėti „nepraktiškoms“ filosofijos studijoms kaip specialybei mane galutinai pastūmėjo praktiški reikalai.

Kai 1930 m. St. Salkauskis, mane išgaminavęs dėl mano po-
mėgių ir sugebėjimų filosofiniams Kaune studijas baigiau diplomu-

niu darbu apie religijos reikšmę kultūrai. — Prieš išvažiuodamas užsienin, Tu dar išgijai licenciatu laipsnį, rodos, 1932 m. rudenį. Kodėl? MACEINA. — Tai padariau Salkauskio skatinamas, kad nesutikčiau kokių nors sunkenybių prancūziškos kultūros universitetuose. Bet tas mokslo laipsnis pasirodė esąs nereikalingas: Louvaino, Šveicarijos Freiburgo, Strasburgo ir Briuselio universitetuose studijavau kaip laisvas klausytojas, nes su Salkauskiu buvo sutarta, kad disertaciją rašysiu jo priežiūroje ir ginsiu Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Šitaip artimai bendradarbiaudamas su St. Salkauskiu, buvau patekęs į filosofijos įtakon ir priėmęs kai kurias jo teorijas, pvz. apie būtybių dieviškuosius pirmavaldžius. Todėl Kuraitis iš manęs ir Salkauskio juodavosi, klausdamas, ar išuo turįs pirmavaldį Dievą?!

— Ką Tu jam ir tai atsakydavai? Arba ką dabar manai?

MACEINA. — Šiandien man ši pirmavaldžių teorija, kurią Salkauskis buvo paveldėjęs iš VI. Solovjovo, o šis iš Platono, atrodo taip lygiai juokinga, kaip anuo metu Kuraičiui. Mat, ji yra sukurta, kad išaiškintų kūrinių ryšį su Dievu: dieviškieji pirmavaldžiai, pagal kuriuos esąs sukurtas pasaulis, riša jį su Kūrėju. Bet šis aiškinimas, pasirodo, esąs visiškai nereikalingas, nes dieviškieji pirmavaldžiai yra taip pat

Kertinė Paraštė

VISIEMS GALIMI KŪRYBOS POLEKIAI

Pagarbiai mes prisimename kūrybingumu švytinčius žmones: poetus, rašytojus, dailininkus, kompozitorius, dramaturgus, mintytojus ir kitokius iškiliiu talentu apdovanotus žmones. Tai mūsų šviesusis elitas. Kiekvienas iš jų savo didesniu ar mažesniu įnašu praturtina kultūrinius lobynus.

Tačiau yra dar viena kūrybos sritis, prieinama ne tik mintiesiems talento aristokratams, bet ir kiekvienam geros valios žmogui, tai savosios asmenybės kūrimas, savo dvasios galių ugdymas, savo charakterio taurinimas, Dievo paveiklo atkūrimas savo sieloje ir gyvenime.

Ši kūrybos sritis yra svarbi, nes ji mus veda į amžinybės vizijas. Ji yra visuotina ta prasme, kad prieinama kiekvienam. Niekas iš šių galimybių nėra išskirtas, net ir lėšų neturintis, net ir laiko baisesi stokoiantis, nes čia nereikia nei pinigų, nei sugalsties, reikia tik ryžto ir geros valios.

Prisimename tai ryšium su vienintelio lietuvių šventųjų plejodon taip iškilusio — šv. Kazimiero diena. Tai dvasios galiūnas, prieš kurį ne vien mūsų tautos žmonės galvą ir kelius lenkia, kurio relikvijas ne vien lietuviai pagarbiai pri-
lūpų glaudžia ir į savo aukščiausios garbės vietą — altorių — kelia.

Šis lietuvis to pelnėsi. Buvo jis apsuptas ištąingų karališkų rūmų prabangos. Rinktinio grožio damos jo akyse švaistėsi ir būtų buvusios atviros jo mirtelėjimui. Tačiau jis nepaslydo pomėgių kelyje. Tai buvo jo valios triumfas prieš viliones. Jis galėjo lepin-
tis valdovo rūmų teikiamu gūmorio sotinimu ir aukso nešama prabanga. Tačiau jis pasuko socialinio teisingumo keliu, imdamasis partizaninių pastangų sušelpiti, aprūpinti skurdą prie žemės lenkiamą žmogų. Jis galėjo veržtis į valdovo sostą, kaip daugelis tai daro, brisdami kraujo klanais ir kopdami jin net per lavonus. Bet jis labiau norėjo save patį apvaldyti, siekdamas asketinės pergalės ir Dievo valios triumfo žmoguje.

Šv. Kazimiero prisiminimas tai kvietimas pasukti asmenybės kūrimo keliu. Šventumas tai sielos išpuošimas do-
rybių mozaika, tai dvasios

iliuminavimas Dangaus šviesa. Šiam kūrybos keliui visų pirma reikalinga susipažinti su šios šakos kūrybiniais dėsniais. Juos mums perteiks įsiskaitymas į Kristaus paskelbtos Gerosios Naujienos — Evangelijos knygas. Asmenybės kūrimo kelyje reikia susipažinti ir su šios kūrybos šakos praktika. Čia mums gali daug padėti įsiskaitymas į gyvenimą tų, kurie savo taurumu tapo lyg švyturiais žmonių šimtmečių kelyje.

Tapytojas, dailininkas savo figūriniams kūriniams dažnai naudoja modelį. Net ir rašytojas stebi žmones, kol susidaro sau norimo sukurti personažo vaizdą. Esame laimingi, savo asmenybės kūrimo kelyje, galėdami turėti savo modeliu šv. Kazimierą. Tolimesnia-
me kelyje mes galėsime kreipti ir ypatingą žvilgsnį į asmenybę, kuri yra buvusi ir jo modeliu, besiekiant savo dvasios formavimo — tai šv. Mergelės, kuriai jis giesmes skyrė, kurią taip brangino, kad net į savo karstą yra įprašęs įdėti jos garbei sukurtus posmus.

Kūrybos kelyje yra būtina kritika. Neneikinkime visiškai kitų prieš mus nukreiptos kritikos. Dažnai joje slypi dalis tiesos. Reikia tik girdimus priekaištus ir apkaltinimus ramybės valandėlėje mintimi išlukštenti ir susekti, kurias savo charakterio žaizdas turime užgydyti. Geru kritiku bus mūsų sąžinė, kuri vakaro tyloje, jei tik mes gerai į jos balsą įsiklausysime, nurodys, kur mes dar savo asmenybės kūrimo kelyje turime pasipausti.

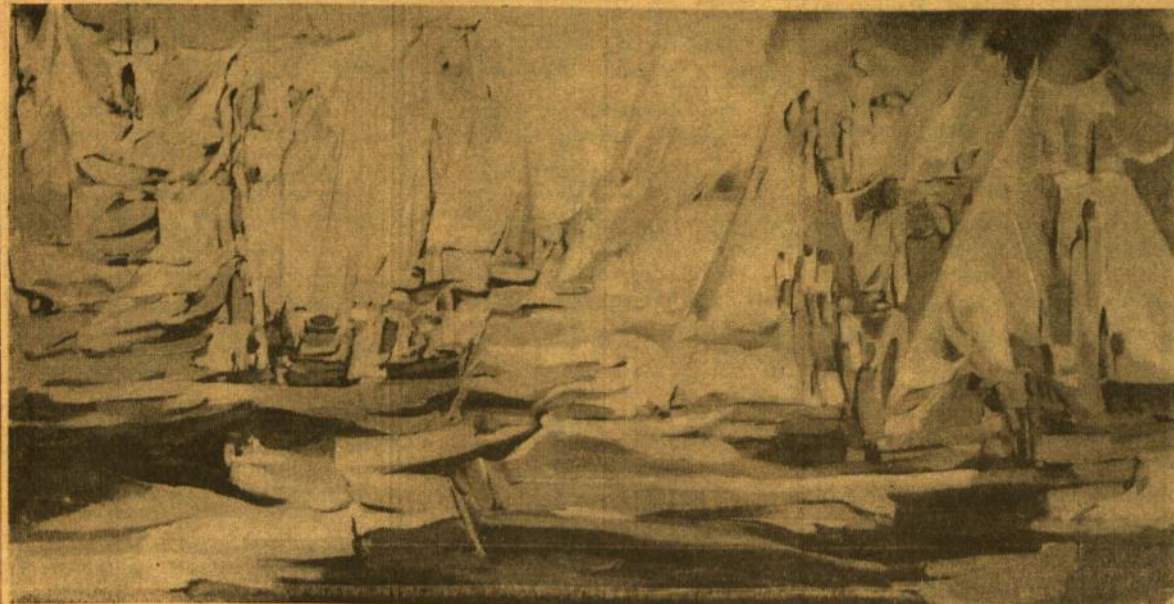
Šv. Kazimieras dažnai piešiamas su lelija rankoje. Tai gili simbolika. Kaip lelija gali išaugti iš purvinos žemės, taip ir net modernaus pasaulio dumblynoje atmosferoje galima sukurti skaidrią asmenybę. Kaip lelijos žiedas savo taurale atviras iš dangaus krantčiai rasai, taip į dvasinius polėkius pasinešęs žmogus yra atviras Kristaus paskelbtoms sukurti skaidrią asmenybę. Ir kaip gelės skleidžia malonų kvapą, taip sielos kultūra praturtintas žmogus spinduliuoja patrauklumą, malonumą, šilumą.

Istoriniu atžvilgiu mus nuo šv. Kazimiero skiria penki šimtmečiai, tačiau psichologi-
u atžvilgiu jis ir dabar gali būti ir su mumis, ir net mūsųse.

J. Dgl.

Šiame numery:

- * Visiems galimi kūrybos polėkia.
- * Pokalbis su prof. Antanu Maceina.
- * A. Varno atsiminimai apie M. K. Ciurlionį.
- * Akylumo tautiniams rūbams, šokių šventei ruošiantis.
- * Prano Visvydo eilėraščiai.
- * Darbai ir nuotaikos Vilniuje (M. Krupavičiaus 1918 metų atsiminimai).
- * „Geriausiai atsakys mano šokis“ (Interview su Elena Kepalaitė).
- * Nauji leidiniai.
- * Kultūrinė kronika.
- * Spygliai ir dygliai.

Seso M. Mercedes

Prieplaukoje (akrilis)

Dievo kūriniai (tai skelbia visi šalininkai). Jeigu tad Dievas gali turėti tiesioginį sąlytį su savo kūriniu pirmavaldžio pavidalu, tai kodėl jis negalėtų turėti tokio pat sąlyčio su savo kūriniu bet kurio kitu pavidalu (medžia ga, gyvybe, dvasia)? Pirmavaldžių teorija yra taip pat truputį manichejinė: bijoma, kad Dievas „nesusiteptų“ pasauliu, todėl įterpiama tarp jo ir pasaulio „švarresnis“ tarpininkas — pirmavaldžiai.

Nors iš St. Salkauskio įtakos,

atrodo, seniai esu išsivadavęs, tačiau jo poveikis buvo naudingas ne tik man subręsti, bet ir dabartiniams mano studentams. Salkauskis buvo mano mąstymo tikrasis formuotojas, prie kurio įpratau problemas lukštinti logiškai ir sistemškai. Tai įgalina mane dabar sunkius ir painius klausimus studentams išdėstyti įtikinamai ir gyvai, tada ir jie įsitraukia į jų sprendimą, lyg į stiprios įtampos dramą. Be Salkauskio šito nebūčiau pasiekęs.

(Nukelta į 2 psl.)

POKALBIS SU PROFESORIUM ANTANU MACEINA

(Atkelta iš 1 psl.)

— Nors baigė Vytauto Didžio universitetą, atsidėdamas filosofijai, bet Tavo, Antanai, pirmieji moksliniai darbai — disertacija "Tautinis auklėjimas" (1934 m.) ir habilitacijos darbas "Ugdomasis veikimas" (1935 m.) — juk nebuvo grynai filosofiniai kūriniai.

MACEINA. — Ne. Tai filosofinės pedagogikos darbai. Kai 1932 metais vykau į užsienį, man Šalkauskis patarė daugiausia domėtis filosofine pedagogika, kurią jis pats dėstė. Gal jis buvo mane numatęs savo įpėdiniu universitete, jeigu gerai apginsiu doktoratą ir habilitacijos darbus, nors ir neketino atsisakyti pedagogikos kurso dėstymo. Kai grįžau iš užsienio, įvykdęs sutartą planą, Teologijos — Filosofijos fakultetas pavėdė man dėstyti mokslinio darbo metodiką, kultūros filosofiją ir kiek vėliau pedagogikos istoriją, lig tol dėstyti Pr. Dovydaičio. Iš šitų kursų ir išėjo mano pirmieji darbai, nesužiedę su akademiniiais laipsniais, kaip "Kultūros filosofijos įvadas" (1936 m.), "Pirminės kultūros pagrindai" ("Logos", 1936-38 m.), "Pedagogikos istorijos" I dalis (1940 m.).

Atogrėžis į teologiją

— Bet iš čia suminėti ir nesuminėti Tavo darbu, Antanai, visai nematyti Tavo pomėgio teologijai. Juk ir iš šios srities parašė nemažai. Tekalbant apie tam besnius kūrinius, prisimenu "Saulės giesmę", "Didžiąją Padėją", "Dievo Avinėlį". Apie šią pastarąją knygą rašydama "Drauge" kun. V. Bagdanavičius pavadino Tave žymiuoju lietuvių teologu. Idomu, kaip Tu juo tapai? Gal čia lemiamos reikšmės turėjo prel. Pr. Juras, kuris išleido suminėtas Tavo veikalus?

MACEINA. — Prel. Pr. Juro dėmesys mano darbams, be abejo, mane stipriai skatino. Bet tai toli gražu ne viskas. Reikia nepamiršti, kad, prieš pradėdamas studijuoti universitete, penketą metų buvau Vilkauskio kunigų seminarijos auklėtinis. Ten išėjau beveik visą teologijos kursą. Ten turėjau gerą teologijos profesorių dr. Mykolą Ražaitį, kuris buvo pažangus dėstytojas.

Sakysim, pažiūra, kad kiekvienas suaugęs žmogus, vis tiek, ar jis krikščionis ar stambeldis, pasiekia išganyto, jei gyvena pagal savo sąžinę, yra tik šiandien katalikų teologijoje aiškiai skelbiama. Tuo tarpu prof. Ražaitis ja mums dėstė jau prieš 40 metų. Ir kai mes, jauni seminaristai, kar tą šią pažiūrą grynėme egzegėzės paskaitose, skaitytose prof. Stanke vičiū, tai šis atkirto, es mes Ražaičio nesupratę ir turį dar sykį jo paklausti. Mes tai padarėme, ir Ražaitis mums dar sykį pri mygtinai pakartojo: gyvenimas pagal sąžinę yra vienintelis subjektyvus būdas būti išganytam. Šiandien man šis Ražaičio pažiūra skamba nuostabiai moderniškai.

Nenustojau teologiją domėtis nė vėliau. Bestudijuodamas Vakarų Europoje, parašiau knygą "Mysterium Magnum" — apie meilę ir moterystę, kur buvo nemaža teologijos, ypač iš Bažnyčios Tėvų raštų. A. Dambravskas — Jaktas šiai knygai buvo išrūpinęs aprobatą ir davęs ją išleisti Šv. Kazimiero draugijai. Ta knyga būtų buvusi išspausdinta pirmą visų kitų mano savarankiškų darbų, jei man tada (1934 m.) nebūtų buvę svarbiau paskelbti disertaciją. Todėl aš aną knygą iš Šv. Kazimiero leidyklos atsiėmiau ir jos vietoje daviau išleisti "Tautinį auklėjimą". "Mysterium Magnum" turėjo išeiti vėliau. Tačiau ją beskaitydamas dar sykį ir beredaguodamas, pamaniau, kad ji dar per daug jaunat-

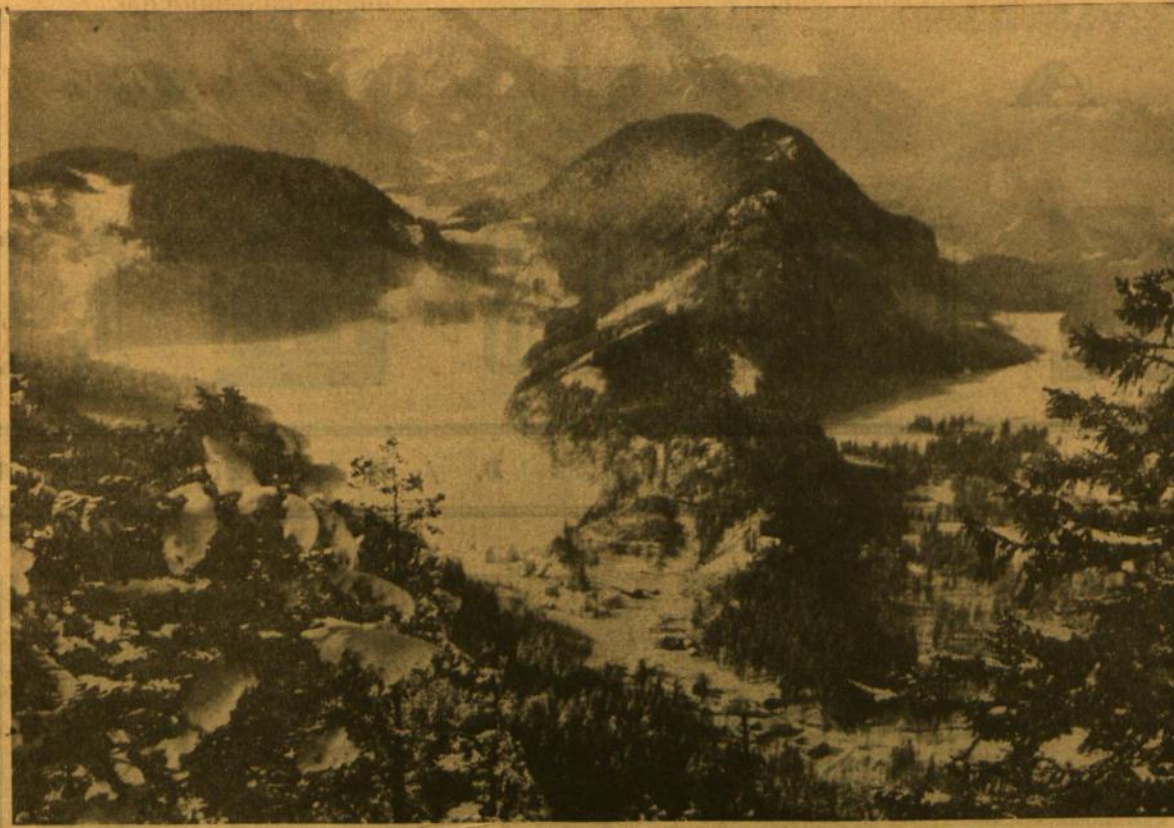
viška, reikalinga pagrindinės peržiūros. Bet laiko tam neturėjau, nes kaip tik tuo metu (1935 m. rudenį) pradėjau dėstyti universitete. Iš anos knygos vėliau paskelbiau vieną antrą straipsnį "Naujojoje Vaidilutėje" ir "Židiny". Kadangi tuose straipsniuose buvo mano atstovaujama meilės moterystėje pirmenybė prieš vaikų gimdymą, tai mūsų teologai purkštavo, ypač Telšių Kunigų seminarijos profesorius kun. Olšauskas. Pirmos bolševikų okupacijos metu, sovietams konfiskavus mano biblioteką ir rankraščius, "Mysterium Magnum" rankraštis dingio.

Paskiau teologija domėjau, nuo 1949 m. persikėlęs gyventi į Vokietijos Freiburgą. Ten net įmatrikuliuoju į Teologijos fakultetą ir studijavau tris semestrus, klausydamas fundamentalinės ir dogmatinės teologijos paskaitų. Freiburge parašiau "Saulės giesmę" (1954 m.) ir "Didžiąją Padėją" (1958 m.).

Nemalonumai dėl socialinių ir politinių idėjų

— Man atrodo, Antanai, kad esi ne tik teologas ar religijos filosofas, bet ir socialinių klausimų svarstytojas. Tai priminė praėjusią vasarą prof. J. Eretas savo paskaitoj Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavime. Jis sakė, kad per Tavo asmenį Lietuvoje įvyko jaunosios kartos katalikų sušikirtimas su tautinio atgimimo (Jakšto, Maironio, Skvirecko) kar. Kiek atsimenu, iš ano aštraus susikirtimo išaugo tokie Tavo veikalai kaip "Socialinis teisingumas" (1938 m.) ir "Buržuazijos žlugimas" (1940 m.). Kaip priejai prie socialinės filosofijos?

MACEINA. — Pirmiausia norėčiau pataisyti porą Tavo teiginių. "Buržuazijos žlugimas" yra ne tiek socialinės filosofijos, o daugiau kultūros filosofijos knyga, kur svarstoma prometėjizmo problema. O susikirtimas, kurį Eretas vaizdavo kaip generacijų susi-

Vokietijos Alpės dar gili žiema...

dūrimą, nebuvo šitoks. Tai buvo greičiau susikirtimas tarp konservatorių ir pažangių katalikų, iš dalies tarp hierarchijos ir pasauliečių, arba dar tiksliau tarp klerikų ir paprastų katalikų, kurie nori, kad geros idėjos būtų pirmiausia įvykdomos pačių katalikų.

Anas 1936 m. konfliktas su arkivysk. Skvirecku man buvo labai nemalonus, nes aš jo nenorėjau. Jis kilo dėl diskusijų po mano paskaitos Katalikų veikimo centro suvažiavime, kur buvo kalbama apie bažnytinių turtų, ypač žemių reformą ir jų išdalinimą vargšams. To konflikto įskaudintais, išdėdėčiau savo pažiūras plačiau ir nuodugniau "Socialinio meilės teisingume". Tačiau susidomėti socialine ir politine filosofija buvau paskatintas jau anksčiau, dar 1935 metais, kai uždarama raly prasižėdė svarstymas deklaracijos "I organinės valstybės kūryba". Kol jai buvo suteikta galutinė forma, ji perėjo tris redakcijas. Joms tekstą rašė: dr. Ign. Skrupskelis, J. Keliuotis ir aš. Su-

prantama, kad, siūlant Lietuvai gerą socialinę, kultūrinę ir politinę santvarką, pirmiausia pačiam reikėjo klausimus pastudijuoti ir apsvastyti.

— Šiandien daug kam aišku, kad deklaracijos "I organinės valstybės kūryba" kai kurios mintys yra įėjusios į Lietuvos fronto programą. Taip pat daug kas atsimena, kad, plačiai dėstydamas tos programos vietas apie pilnutinę demokratiją ir kultūrinę autonomiją "Aiduose" Vokietijoje, Tu var tojai "nepasaulėžiūrinės politikos" sąvoką. Dėl to kai kurie žymūs lietuvių katalikai ir kunigai piktinosi ir kaltino Tave erezija. Ar žinojai, kad už tai buvai skystas Romos kūrėjai, kuri buvo paskyrusi kompetentingą asmenį susipažinti su Tavo raštais, o tas asmuo Tavo idėjose nerado nieko eretiško?

MACEINA. — Kad toks skundas prieš mane Romoje buvo, žinojau. Kad mano raštuose nebūvo rasta nieko priešingo Bažnyčios mokslui, esu patenkintas, nors to aš nežinojau. Dar didesnio moralinio malonumo teikia man tai, kad po Vatikano II susirinkimo Katalikų Bažnyčios teologai patys jau gina tris idėjas, dėl kurių turėjau konfliktų su mūsų hierarchija: 1. moterystėje pirmoje vietoje stovi susituokusiųjų tarpusavio meilė bei pagalba. 2. Bažnyčia turi vykdyti socialinį teisingumą ir todėl atsisakyti žemiškų turtų; 3. valstybė nėra kompetentinga pasaulėžiūros dalykuose ir todėl demokratinės valstybės turi laikytis nepasaulėžiūrinės politikos principo.

— Ar su Tavo socialinėmis bei politinėmis studijomis siejasi dialektinio ir istorinio materializmo kursai, kuriuos dėstė Freiburgo ir Muensterio universitetuose vokiečių studentams? Jei tai nesisietų su "Buržuazijos žlugimo" knyga, tada gal paašikintum, kodėl pradėjai dėstyti tuos komunistinės pasaulėžiūros pagrindus.

MACEINA. — Tavo minimi kursai apie dialektinį ir istorinį materializmą tik labai iš tolo siejasi su mano socialinės ir politinės filosofijos idėjomis. Rašydama "Socialinį teisingumą" ir "Buržuazijos žlugimą", komunistų pasaulėžiūrą, be abejo, pažinojau bendrais bruožais, bet smulkiai ją įsigilinau, tik imdamas ją dėstyti universitete. Tai atsitiko beveik netikėtai, kaip ir mano nukrypimas nuo literatūros ir filosofijos.

Rodos, 1958 m. vasarą Freiburgo universiteto Filosofijos fakulteto dekanas sociologas Bergstrasser (jau miręs) mėgino man išrūpinti apmokamą docentūrą (dėstiau nemokamai), tačiau mano lig tol dėstomų dviejų savaitinių valandų buvo per mažą. Jis man patarė prisidėti dar dvi valandas ir pamėginti dėstyti marksistinės filosofijos pagrindus, nes ši filosofija organiškai siejasi su Rytų Europos filosofija, kuriai kaip tik buvau angažuotas. Taip tad ir pasiskelbiau dialektinio materializmo kursą.

Prieš pradėdamas savo paskaitas, atvyko į Freiburgą garsus vokiečių pedagogas Theodor Litt (irgi miręs) ir paskaitė viešą paskaitą apie komunistizmą. Ši paskaita, kiek žinau, nepatenkino klau-

sytojų; todėl daugelis jų panorėjo patirti, kaip gi aš apie komunistizmą kalbėsiu. Mano paskaitose klausytojų iš karto susidarė daugiau, negu buvo laukta: reikėjo ieškoti didesnės auditorijos. To paskatintas, išvysčiau marksistinės filosofijos pagrindus tada sistemingai keliuose kursuose.

Besiruošdamas šioms kursams, pamačiau, kad užsidėjau nelengvą naštą, nes komunistinė filosofija yra sunkesnė suprasti ir kritikuoti, negu paprasta manoma. Aš ją galutinai teapvaldžiau tik Muensteryje. Bet jau ketvertas semestru, kai marksistinės filosofijos nebedėstau. Ją perleidau vienam jaunam privatdocentui, kuris ją domisi ir yra šioje srityje parašęs keletą darbų. Ar prie jos dėstymo kada begrįši, nežinau. Norėčiau tik dialektinio materializmo kursą išspausdinti. Bet ar užteks jėgų tam nepirmos svarbos darbui, tai jau kitas klausimas. Šiuo tarpu galiu tik pasakyti, kad esu paruošęs spaudai knygą apie "Krikščionybę ir sovietinę etiką". Tai ciklas paskaitų, kurias skaičiau Evangelikų akademijai Bochume. Jei ne praėjusią vasarą prasidėjusi liga, ta knyga jau būtų buvusi atspausdinta. Jų bus priedas apie dialogą tarp krik-

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
PRITAİKŲ AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečia dienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. WAlbrook 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Kitą neatsiliepia, skambinti HU 8-2222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PROspect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REPUBLIC 7-7866

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 5; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-606 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Ofiso tel. 4-5849; Res. 588-2223
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 v. vak. penktad. 1-5, trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

GF. 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-8 v., šeštadieniais 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

čionių ir marksistų, kuriame panaudotos mintys, savo metu paskelbtos "Aidų" žurnale.
(Pabaiga kitą šeštadienį)

● Rengiamasi baltiečių mokslininkų konferencijai. New York'e yra sudarytas lietuvių, latvių ir estų komitetas pirmajai baltiečių mokslininkų konferencijai sukviešti. Ši konferencija numatyta šių metų rudenį Marylando universitete, College Park, Md. Jos tikslas nagrinėti dabartinę gyvenimą Baltijos kraštuose įvairių mokslo šakų požiūriu.
● Vasario 5 d. Kaune 70 metų amžiaus ir 40 metų mokslinio darbo sukakties susilaukė

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-5 ir Šeštad. 10-1 val.

Ofs. 735-4477, Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURG
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0878
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

Ofs. HE 4-1414, Res. RE 7-6862
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2454 West 71st Street
(1-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 10-12 ir 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namu — res. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKS
GYDYTOJA IR CHIRURG
VAIKŲ LIGOS
2856 West 63rd Street
Irmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 12 iki 2 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 8-6022, Res. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v. Šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000, Res. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 3-138
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojai)
8925 West 59th Street
val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. o. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 3-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-8 val. ir 6-8 v. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popie.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
1166 South Western Avenue
Irmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 v. vakara. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Res. tel. 239-2915

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Res. PR 8-4273
DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5 — 8 val. antrad. ir penkt. 1 — 4 val. Pirminėje tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818, Res. PR 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 6-8 v. v. Šeštad. 8 v. v. — 9 v. v.

fizikos mokslininkas. Antanas Puodžiukynas. 1927 metais baigęs universitetą Vienoje, nuo 1928 metų jis dirbo Vytauto Didžiojo universitete Kaune teorinės fizikos katedroje kaip asistentas, nuo 1936 metų kaip privatdocentas. 1943 metais Vilniuje (prieš universiteto uždarymą) pakeltas e. o. profesorium. Po karo iki šiol — profesorius Kauno Politechnikos institute, radioelektronikos fakultete. Iki 1940 metų buvo mokslinis bendradarbis prof. P. Dovydaičio redaguojamame žurnale Kosmos, Židinyje, N. Romuvoje, Lietuvos Mokykloje ir kt.

ASSOCIATE OPTOMETRIST
(Lietuviai kaliai)
DR. FRANK PLECKAS, OPI
3424 W 83rd St. GR 6-7044
Akis, akių optika, akinių ir kontaktinių lęšių pataisymas.
Val.: 9:30-12:30 ir 1:30-3:30
Kitom valandom susitarus
Uždaryta antrad. ir trečiad.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-769
6159 South Damen Avenue
Valandos: 9-12 val. p. p. (Išskyrus trečiadienį)

Tel. 424-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. v. iki 9 v. v. Trečiad. ir šeštad. 8 v. v. iki 8 v. v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš 8v. Kėvalaus ligoninė
VAL.: pirmad., antrad., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2260

DR. LEONAS SEIBUTIS
INSTR. PŪSLIS IR PROSTAT. CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtad. nuo 6-8 val.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAİKŲ AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-3020
Namų tel. 839-1071
Visitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Res. tel. GRovehill 6-0417
Valandos: pirm., ir ketv. nuo 12 iki 3 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr., ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penktad. 10-11 v. r., 2-8 val. vak. Šešt. 1-4 v. vak. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta
Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., trečiad. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2125, Namų GI 6-6190
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS

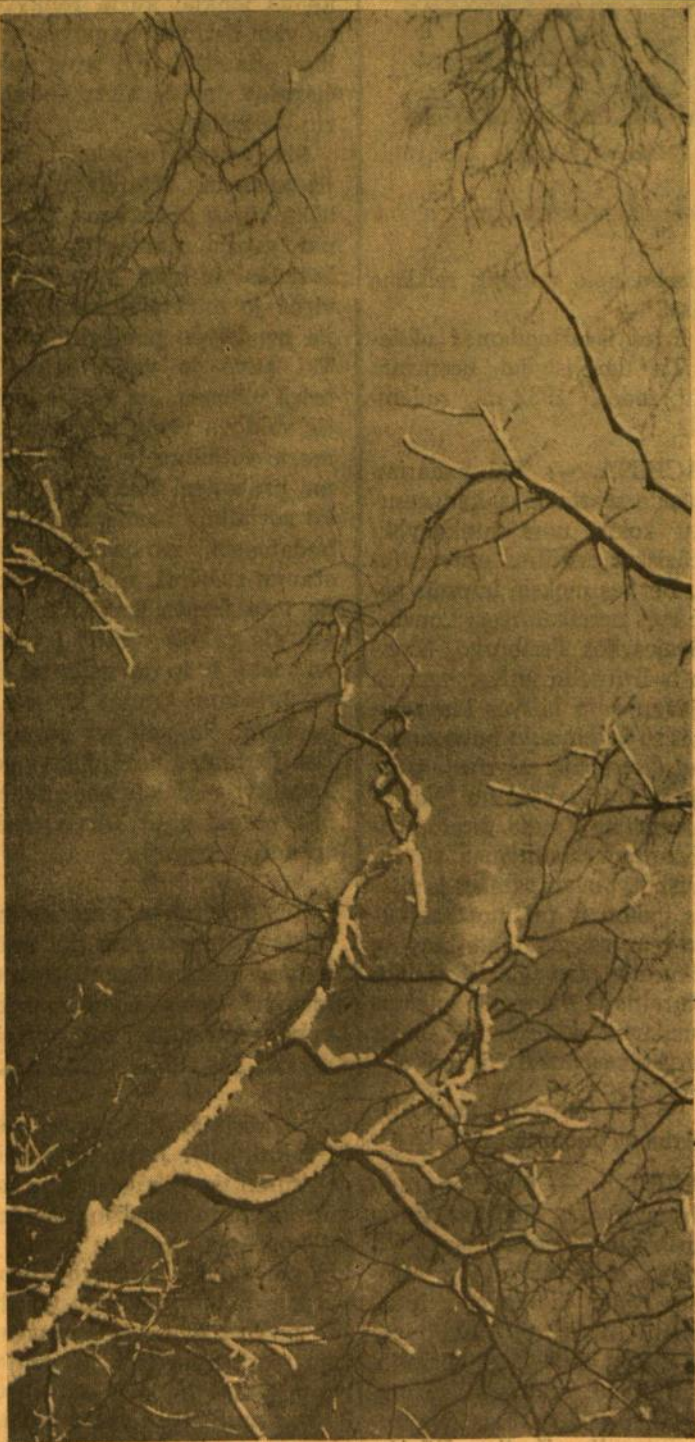
2454 West 71st Street
Pirminėje ligoninėje tik susitarus.
Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2832.
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadienį uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURG
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm., antrad., ketv. 9-11 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-2156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
8107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiad. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141; Namų 636-4854
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. v. Šeštadieniais 10-3 v. v.

O čia pavasario dvelksmas jau krepia nuo šakelių sniega... Nuotrauka Vytauto Maželio

ATSIMINIMAI APIE ČIURLIONĮ

Pasakoja dail. Adomas Varnas

JUOZAS PRUNČIKIS

Nedaug tėra likusių gyvų lietuvių, kurie turėjo progos susitikti su mūsų tapybos ir muzikos genijumi Mikalojumi Čiurlioniu, mirusiu prieš 57 metus. Vienas iš tokių laimingųjų yra dail. Adomas Varnas, dabar gyvenęs Chicagoj, 3721 W. 65 St.

— Su Mikalojumi Čiurlioniu buvau susitikęs tik du kartus, — pasakoja Ad. Varnas. — Pirmą kartą — 1905 m. birželio mėnesį, kai P. Rimša, Ad. Staneika ir aš per Varšuvą važiuavome į Lietuvą. Čiurlionį radome Varšuvoje. Nebeatsimenu gatvės, tik žinau, kad jis tada gyveno vieno namo palėpėje. Turėjo didelį kambarį, tik toki žiemą. Ko ne rankom galėjom pasiekti lubas. Penktam aukšte, virš stogų, kiti namai langų neužsto-davo, tai kambarys buvo gana šviesus. Vienas, stambus langas vienoj sienoje, kitas kitoj. Čiurlionis mus sutiko labai entuzias-tingai. Sukinėjosi po kambarį, mūmės kažką rodė. Labai apgai-lestavo, kad iš anksto nežinojo apie mūsų atvykimą ir neturįs dabar kuo mūsų pavaišinti. Į kambarį užlipome laiptais, jokio keltuvo ten nebuvo. Čiurlionis buvo linksmas, švelnus, plaukai dideli, veidas malonus.

Pas Čiurlionį pabuvome apie valandą. Prisiminiau savo tėviškę ir net padainavau Čiurlioniu dainelę „Valio, dalgele“, kurią pas mus labai savotiškai, tęstinai dainuota. Pasakiau jam, kad tai mūsų, Jonišio lygumų, daina. Čiurlionis tuoj griebėsi užrašyti dainos žodžius ir melodiją ir buvo daina labai paten-kintas.

Buto sienose buvo matyti kaž kokių paveikslų, bet jie nebuvo paties Čiurlionio darbai. Kam-baryje stovėjo ir fortepijonas. Kalbėjomės dar lenkiškai. Tada Čiurlionis dar nebuvo reikiamai pramokęs lietuviškai.

Čiurlionio tapyta uždanga

— Antrą kartą susitikau su Čiurlioniu 1909 m., kada sveti-mu — prancūzu — pasu (M. Petrausko paripintu Paryžiū-je), iš Sicilijos atvykau į Lietu-va, — pasakojo toliau Ad. Var-nas. — Čiurlionį tada radau Vil-niūje, Rūtos draugijos patalpo-sė. Ta draugija buvo Čiurlionį užprašiusi sukurti stambią už-dangą scenai. Ji man padarė di-delį įspūdį: kukli savo spalvo-mis, bet turėjo daug mistišku-mo atlikime: ramovė prie ežer-o kranto, po ąžuolu aukuras su degančia ugnele; debesėtas dangus, debesėliai labai atsi-spindi lengvai banguojančiame ežere, sudarydami pailgas, į apačią puolančias linijas. Pas-kuil niekur to paveikslu neuž-tikau. Ar jis buvo per karą su-naikintas, ar kokia nelaimė at-sitiko, bet į Čiurlionio paveiks-lu rinkinį tas kūrinys nepateko. O paveikslas buvo didumo bent penkiolikos pėdų, o gal ir dau-giau.

Čiurlionis tuo metu labai trumpą momentą buvo atvykęs į salę. Paklausė, kaip patinka uždanga. Pasakiau, kad patin-ka, bet tik ji ne mano žanro.

Susipažįstu su Čiurlionio kūryba

Su Čiurlionio kūryba ėmiau daugiau susipažinti jau 1907 m. Tada Vilniuje įvyko pirmoji lie-tuvių dailės paroda. Buvau ir aš pakviestas dalyvauti, tačiau dar nebuva tapyboje labai daug pažengęs, tai atsisakiau, net ir apie pačią parodą kiek satyriš-kaai atsiliepdamas, matyt, tuo metu buvau tokios revoliucinės atmosferos įtakoje.

Bėbūdamas Šveicarijoje, skai-čiau parodos aprašymą. Iš Lie-tuvos gaudami laikraščius, leis-davome juos per rankas grupė-lės studentų Paryžiuje, Berne, Ženevoje, Romoj. Taip tarp mū-

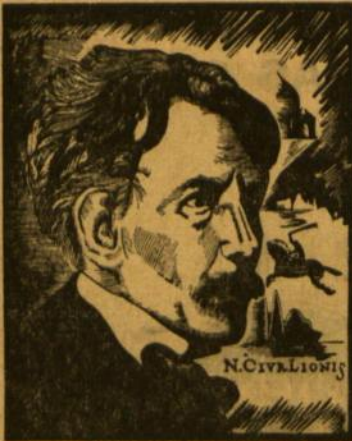
sų cirkuliavo „Vilniaus Žinios“, „Tėvynės Sargas“, „Draugija“ ir kiti laikraščiai bei naujai išei-nančios knygos.

Parodos įspūdžius „Vilniaus Žiniose“ aprašė Puidienė. Ji ypač garbino Čiurlionį. Mums Čiurlionis irgi atrodė labai įdo-mus. Paliko tokie patrauklūs įspūdžiai. Vėliau, daugiau Čiur-lionio kūrybą pažinus, krito į akis jo originalumas.

Su Čiurlioniu toj pačioj parodoj

Antroje lietuvių meno paro-doje Vilniuje, kuri įvyko metais vėliau, dalyvavau ir aš su vienu kūriniu — „Vakaras“, — pasa-kojo Ad. Varnas. — Jame buvo pavaizduota tokia lyg dvasia, iš-tįsusi rūku. Sėdi menininkas, kurį ta mūza bučiuoja į kaktą. Paveikslą buvau nutapęs Švei-carijos kalnuose, žiemos metu.

Toje parodoj dalyvavo ir Čiur-lionis. Rašydamas parodos ap-žvalgą, Ad. Jakštas kažkaip at-siliepė, kad Čiurlionio paveiks-lai esanti kažkokia neaiški abra-kadabra. Esą, va, Varno pa-veikslas — visai aiškus. Nenuo-stabu, kad Jakštas tada taip pa-sakė, nes anuo laiku daugeliui Čiurlionis buvo „abra-kadabra“, tuo labiau Jakštui, kuris visada buvo realistas, kurio galvosena buvo labai konkreti.

M. K. Čiurlionis
N. Dmitrijevo medž. raizėnys

Kai Čiurlionio paveikslus iš Maskvos parvežė į Kauną

— Daugiau su Čiurlionio kū-ryba teko susidurti 1920 metais, kada, pasirašius taikos sutartį su Rusija, Čiurlionio paveikslai iš Maskvos (kur jie gulėjo pas Jurgį Baltrušaitį) buvo parga-benti į Lietuvą. Paveikslai pate-ko į Švietimo ministeriją, kuri nusiskundė, jog neturi tinkamų patalpų ir negali imtis jų glo-bos. Kreiptasi į Meno kūrėjų draugiją, nes žinota, kad ji tu-ri šiek tiek tokių patalpų ir ga-li tam reikalui skirti bent vieną kambarį.

— Aš tada buvau Meno kū-rėjų draugijos pirmininkas, — pasakojo Ad. Varnas. — Pa-veikslus sutiko globoti Meno kūrėjų draugijos Plastikos sek-cija, kurios pirmininkas buvo dail. Justinas Vienožinskis.

„Krikštijame“ Čiurlionio paveikslus

Buvo suorganizuota komisija, kuri pradėjo savo darbą, nusta-tydama paveikslų pavadinimus. Daugeliui paveikslų pavadinimų trūko, ypač rečiau minėtų ka-taloguose, spaudoje. Komisija į talką pasikvietė Čiurlionio se-seris Jadvygą ir Valeriją bei brolius Povilą ir Stasį (kuris vienu metu buvo susisiekimo ministeriu; Povilas dėstė archi-tektūrą Kauno meno mokyklo-je). Trečiosios Čiurlionio sesers tada Kaune, berods, nebuvo.

Buvo dar vienas uždavinys — išgauti Čiurlionio kūrinius iš jo giminių. Jie mielai paveikslus perdavė, nes jau buvo pasiūly-tas projektas sukurti meno ga-leriją, pavadinant ją Čiurlionio vardu.

Panaudojome parodų katalo-gus, kitus šaltinius ir atstatėme paveikslų pavadinimus. Sunkiau

sia buvo su paveikslais, buvu-siais pas gimines. Reikėjo pasi-kliauti giminių pasisakymais. Atsimenu, dėl vieno paveikslu pavadinimo buvo ilgesnių gin-čų.

Paveikslai iš Maskvos atėjo jau įrėminti. Tačiau buvo kai kurie apgadinti. Berods dail. Si-monui buvo pavesta juos ap-tvarkyti. Šimonis tais laikais buvo vadinamas neva artimiaus-iais dailininkas Čiurlioniu.

Įkuriamą Čiurlionio vardo galeriją

Susidarė daugiau paveikslų, pridėjus Žmuidzinavičiaus, Simo-nio, Dubneckienės, Varno, Ši-leikos ir kitų darbus. Tada bu-vo paskirtas dail. Ign. Šlapelis Čiurlionio galerijos direktoriu-mi. Antrasis direktorius buvo Sklerius, o pagaliau, P. Galaunė nei esant direktorium, pastačius rūmus, paveikslai buvo perkelti į Čiurlionio vardo galeriją: iki to laiko paveikslai gulėjo Meno kūrėjų draugijos patalpoje. Ten kambarys buvo drėgnokas. Bi-jojome, kad nepakenktų pa-veikslams, tai stengdavomės pa-talpą apkūrenti. Direktoriaus pareiga buvo prižiūrėti, kad sargas reikiamai kambarį ap-šildytų. Įdomu, kad sargas buvo iš Amerikos grįžęs lietuvis Ba-nėnas. Direktorius pristatydavo sąskaitas ryšium su paveikslų tvarkymu, o lėšas gavome iš Švietimo ministerijos.

Apie Meno kūrėjų draugiją

Susidūrus su Meno kūrėjų or-ganizacija, tenka suminėti, kad tada norėta sukurti tokią drau-giją, kuri jungtų įvairias meno šakas, kaip kad jos jungėsi Čiur-lionio asmeny. Antra, čia turė-jo kiek įtakos ir iš Amerikos gautos žinios, kad ten buvo susikūrusi Roericho draugija, ku-ri taipgi apjungė įvairias meno šakas.

— Tokią Meno kūrėjų draugi-jos idėją buvome aptarę su Sta-siu Šilingu, su kuriuo buvome artimame kontakte, — pasako-jo Ad. Varnas. — Nepriklauso-mybės pradžioje visos meno ša-kos gyvavo palaidžiai. Meninin-kai neturėjo jokio organizuoto aprūpinimo. Todėl, sušaukus vi-sų šakų menininkus, buvo gyvas pritarimas organizuotis. Ir taip 1920 m. sausio mėnesį buvo įkurta Meno kūrėjų draugija, apjungianti dailininkus, rašyto-jus, muzikus, teatralus ir archi-tektus.

Steigiamajame susirinkime valdybą buvo išrinkti pirm. A. Varnas, sekr. F. Kirša, ižd. J. Naujalis, nariai: Maironis, St. Šilingas, P. Galaunė. Draugija veikė sekcijomis: Teatro, Muzi-ko, Meno ir Literatūros — iš viso 4 sekcijos. (Meno sekcija pradžioje vadinosi Plastiku.)

Už pašto ženklus gauname pusę milijono

— Man, kaip pirmininkui, — pasakojo Varnas, — darbo bu-vo daug. Kartą sutiktas Vacl.

Biržiška (kuris tada tvarkė uni-versiteto biblioteką) tarė: „Ko taip iškišęs liežuvis bėgioji?“ O bėgioti reikėjo į įvairias minis-terijas. Juk viską organizavome iš nieko. Teko dirbti, nesiskai-tant nei su darbo valandomis, nei su asmeniškų pinigų.

Meno kūrėjų draugijai būti-nai reikėjo lėšų, o valdžios iš-das buvo tuščias. Nebuvo Švie-timo ministerijoje pinigų nei meno mokyklai. Tada nuėjau pas ministerį pirmininką E. Gal-vanauską, — pasakojo Ad. Var-nas, — ir kaip Meno dr-jos pir-mininkas bei pašto ženklų spaus-dinimo prižiūrėtojas pasiūliau, kad Steigiamajam Seimui pami-nėti išleidžiamų pašto ženklų vieton dviejų serijų, būtų trys, tos trečiosios pajamas skiriant Meno kūrėjų draugijai. E. Gal-vanauskas sutiko. Tie papildomieji ženklai buvo tik vieną die-ną pardavinėjami Lietuvos paš-

tuose, o visa kita buvo parduo-ta užsienio filatelistams už pu-sę milijono markių.

Tilžėje nuperkame šešių operų kostiumus

Tuos pinigus panaudojome iš Tilžės teatro pirkti šešių operų kostiumus. Kostiumų apžiūrėti ir nupirkti buvome nuvažiavę su Meno kūrėjų dr-jos reikalų vedėju, teatralu Ant. Suteikiu. Nupirkę šešių operų kostiumus, pargabenome juos į Teatro rū-mus Kaunan. Bet pradžioje ne-turėjome žmogaus, kas juos prižiūrėtų, o priežiūros reikėjo, ypač, kad pradėjo ir provincija kostiumus skolintis. Pusę metų tuos kostiumus turėjau aš pri-žiūrėti ir dėl to buvau teatralų pramintas „naftalinščiku“. Vė-liau tų kostiumų priežiūrą per-ėmė mano žmonos sesuo Elena Zateplinskienė, kuri tose parei-gose išbuvo iki 1944 m.

AKYLUMO TAUTINIAMS RŪBAMS, ŠOKIŲ ŠVENTEI RUOŠIANTIS

J. VAICIŪNIENĖ

Kadangi mėgėjų minios šoka-mų šokių ne tiek svarbu profesionališką atskirų judesių at-likimas, kiek nuotaikingas, pagaunantis, nesuduzęs, nesulip-dytas vaizdas, tai labai svarbu, be visa kita (muzikos, aplinkos ir t. t.), programos dalyvių sko-pingas, darnus apsirėngimas.

Reikėtų nusistatyti, kuriuos ir kokius tautinius drabužius lai-kome privalomais palydėti isto-rijon Vasario 16-tosios penkias-dešimtmetį. Ar atkurtuosius ne-priklausomybės pradžioje, visų

priimtus, iki šiol daugumos čia dėvimus, net svetimtaučių visur išskirtinai pripažįstamus meniš-kais, skoningai vaizdingais, kul-tūringais. Ar įsileisime čia ma-dų įtakoje prastai visai stilizuotų, net striukų buvę? O gal iš okupuotos Lietuvos užvežtų, ypač į Kanadą Pasaulinės paro-dos metu, surusintų, susovietin-tų, visokiais svetimais įvaiz-džiais apkabinėtų?

Prieš susovietintų drabužių kai kurių mūsų ponių viešą rody-mą už lietuviškus tautinius bu-vo kalbėta Kultūros kongrese (1967 m. lapkričio gale) prie tautinio auklėjimo išvadų, „re-zoliucijų“. Tačiau nuotrauką vie-nos lietuviškos ponios apsiuošusios taip išsiskiriamai iš kitų dviejų, teisingai apsirėngusių, matėme beveik visuose laikraš-čiuose, pradedant „Tėviškės Ži-buriuose“, einant per „Draugą“, baigiant „Moterimi“ 1967 m. XII mėn.

Tai bene pirmas autoritetin-gas pavyzdys pasekti ypač toms, kurios nei mūsų, nei di-džiosios sesers rusės tautinių drabužių nepažįsta. Antras pa-vyzdis 1968. II. 20 „Drauge“ su rusiškai „patobulintomis“ rankovėmis ir galvos aptaisau. Trečias „Naujienose“ 1968. II. 21 su galvos aptaisau, panašė-jančių į rusišką „kokošniką“... Tiek iki šios datos. Kokia pro-porcija ir kaip daugės toliau — pamatysime!

Būtinai pataisyti vaikų, ber-niukų ir mergaičių, tautiniai drabužėliai. Niekam dailiškai „konkrečiai“ neatsiliepęs į ma-no pasiūlytą projektėlį ar tik mintį juos patikslinti („Naujie-nose“ 1967. IX. 23), nors dabar tuo reikalu turėtų pasirūpinti

šokių šventei rengti komitetas kartu su Tautinių šokių institu-tu, tėvų atstovais ir kitais, nors paskubomis reikia padaryti tai, kas tam kartui dar galima.

Pirma — siūliau ir dabar siū-lau iš mergaičių visai atimti ky-šimas visokias visokiausias, dažniausiai baltas perkelines prijuostes — užaugusių mergi-nų, ypač išteklėjusių moterų, aprangos pažymį. Antra — vie-toje mergautinės didesnės ka-rūnos, galvas apjuosti tautine juoste, kaspinų pyne, rangytu ar išpašytu, suimtu per vidurį kaspinu, vainikėliu (rūtų, saulu-čių, kačpėdėlių...) ar net ginta-riniu lankeliu. Tuos pačius dra-bužėlius aptvarkyti, kad jie la-biau panašėtų į tautinius ir la-biau tikėtų mergaitėms.

Berniukams prie baltų kelnų parūpinti tautinius marškinius ir visus puošiamuosius priedus, bet neišleisti su įprastiniais, vi-sų vilkimalais fabrikiniais marš-kiniais.

Jau tik šitaip aptvarkytas vaizdas bus kur kas vienodes-nis (bet ne uniforminis), šva-resnis, artimesnis lietuvišku-mui ir apamai kultūringesnis. Žinokim, kad iš vaikų sprendžia-ma apie tėvus ir vadovus, iš vi-suomenės — apie tautą.

Tiesiog šiuo momentu užrašy-tina ir atsimentina, kad iš es-mės prieš tautinių drabužių, ki-tatautinių atsiliepė keli vyrai: „Naujienose“ — Alfonsas Nakas, rodos, Juozas Pronskus ir Korespondentas; „Draugo“ kultūriname priede — Jonas Aistis, net pavadinęs tokius dra-bužius cirkiškais; „Tėviškės Ži-buriuose“ — Algirdas Gustaitis, Kultūros kongrese — Antanas Rimkūnas... Iš moterų kiek šnektelėjo birutininkės.

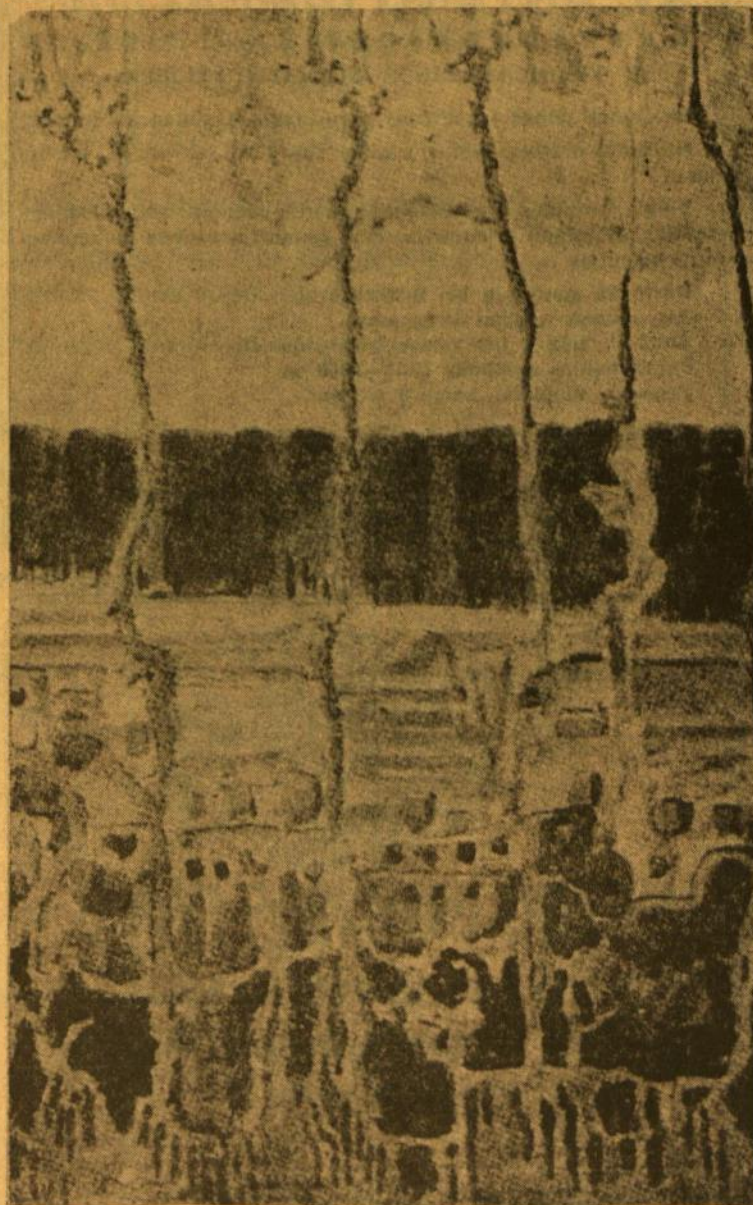
Kad bent šiais metais būtų išlaikytas tautinis stilius, mus

(Nukelta į 5 psl.)

M. K. Čiurlionis

Aukla (spalvotas fluorofortas, 1907-1908 m.)

M. K. Čiurlionis

Is ciklo "Vasara" (tempera, 1906 m.)

PRANAS VISVYDAS

NAMAI NUOTRAUKOJ

Toj nuotraukoj prie vieškelio namai yra panašūs į namus vaikystėj. Palangėj moterys, palinkusios, lėnai purena apskritą darželio lysvę.

Purendamos dainuoja apie tulpių laimę ir nelaimę, apie vasarą ir gilią žiemą; dainuoja apie dvasios nuolatinę baimę ir apie vieną neregėto džiaugsmo dieną.

Tada prabyla man: Pažvelk pro langą. Daiktų darba ne ta. Ne tie paveikslai. Ne čia tavo motulė rytmetėliais rengė. Ne čia prisiminimų vėlės vaikšto.

Tylėdamas žiūrėjau — nuotraukoj likimas šypsojosi kaip pasakiškas brolis Grimas.

1967

PRIE GAUBLIO

Dažnai mėginu gaublio stiklę matuoti būsimų kelių erdves ir nuotolius. Dažnai, nuvalęs delnu langą rasotą, įlankos brūkšnio nutrinti negaliu.

Ir įsivaizduoju burlaivį taikų, plaukiantį Čiurlionio sonatoj; mėnulio auskarais papuoštą kraiką ir teliuskuojančio irklų verpetą.

Ir vėlei padangėj imu skraidyti, tarp ciekisinių Aisčio vyturėlių, ir klausyti, ka šneka senovės vyčių ąžuolyne plazdancios vėlės.

Prie jų vakarėjant stringa mintys, nešančios gaublio nuotolių rimtį.

South Gate, 1967

PRIEKAIŠTAS

Negį rašysiu imituodamas ne savo tautos vizijų ir papročių garsus. Negį žiupsnį anglų kalbos paragavęs, aitvarą keisiu į žvilgančius ratus.

Ir dainuosiu pavargusiam miestui apie trapų grožį Holivudo žvaigždės, ir mėginu iš gatvės ir parku kvesti barzdotos šokėjos ritmui širdies.

Negį visos ilgų naktų litanijos, lygintos, branktos, kauptos paslapčia, ir tas nuožmus apokaliptišų gvilidenimas, prie senųjų raštų prirakines nakčia, nenustelbs kasdienybės apeigų dovio ir neleis man sugrįžti į lovą.

1967

DARBAI IR NUOTAIKOS VILNIUJE

1918 metų veiklos atsiminimai

M. KRUPAVIČIUS

Gyvenau Odą skersgatvyje. Namų numeris neprisimenu. Savininkai: senbėnis Mykolas ir dvi senmergės seserys. Tik atvykęs į Vilnių ir paleistas iš vadinamo karantino, pas juos apsigyvenau. Butas — Vilniaus masto: aštuoni dideli kambariai. Baldelio jo kio. Bet ir nuomos jokios: "Gyvenk, kad kiti blogesni buto ne užimtų," — tokiais žodžiais mane priėmė tie sulenkę lietuviai. Ir gyvenau. Nuomos, kad ir norėtu, nebūčiau mokėjęs, nes neturėjau kuo mokėti. Bet atsimo-kėdavau bent dalinai kuo kitu: dažnai važinėdamas po Lietuvą, atgabendavau jiems tai duonos kepalėlį, tai lašinių gabalą, tai keletą kiaušinių. O tai anais laikais buvo labai brangi dovana. Vilniuje buvo formalus badas. Žmonės ieškojo duonos su krepšiu kais net toli Lietuvos gilumoje — Ukmergės, Utenos ir kitų kraštų apylinkėse. Žandarai juos gaudydavo kaip kontrabandininkus. Žmonės ne tik tino iš bado, bet ir mirdavo gatvėse.

Valgydavau kažkokio lietuviškoje valgyklėlėje. Visas valgio pagrindas buvo žolės. Sumanioti šeiminkė iš žolių sugebėdavo net kotletų padaryti. Bet žolės žmogui nedidelė parama. Po kelių mėnesių tokio maisto vėjas mane kaip smilgą siūbavo. Parsivežtų iš kelionių po Lietuvą dovanų padalinėdavau Lazdynų Pelėdai ir savo bendrabučio kaimynams, kurių turėjau jau pilnus aštuonis kambarius. Tada būdavo šventė. Ir užsimiršdavome bent trumpam, kad gyvename badmetyje. Vieną kartą iš Tverų parvežiau savo simpatینگam šeiminkui Mykolui garsaus Tverų milelio drabužiu. Nudžiugo, lyg būtų kitas namas gavęs. Buvo nuplyšęs tiek, kad gėdinosi ir gatvę įšėiti. Įduodamas dovaną paklausiau, ar jis panoręs lietuvišku milu dengti savo lenkišką kūną? Jis sušuko: "Kunige, taigi aš pats esu lietuvis, tik lietuviškai nekalbu!" Žemaitišką milu atvedžiau į lietuvišką kelią, nors, kaip teko patirti, tas milinis krikštas tesėjo neilgam. Mano Mykolas, geresnėse sąlygose atsigavęs, neprisiminė man pasakytų žodžių, kad jis esąs lietuvis.

Tuo tarpu iš visų Rusijos kam-pų plaukė tremtiniai atgal į savo apleistą tėvynę. O iš Lietuvos inteligentija traukė į Vilnių: tai žinių gauti, tai darbo ieškoti, tai pasiūlydami savo jėgas Lietuvos atstatymo ir gynimo darbui.

Buvau lyg dvarininkas: aštuoni didžiuliai kambariai — ne juokai. Tad sutikdamas tokių be-žemių Vilniaus gatvėse, kviečiau pas save, tačiau su viena sąlyga, kad atsiųstų šiaudų, nes ir aš, dvarininkas, taip pat gulėjau ant šiaudų, neturėdamas nei pagalvės, nei antklodės. Tie bežemiai greit pasiūto lyg namuos ir dažnai, net manęs nesiklausdami, parsivedavo savo senų pažįstamų. Susidarė savotiškas "kolchozas". Didžiulis butas prigūžėjo gyventojų daugiau, negu reikia. Visokių jų būta: ir karininkas, ir pagyvenęs intelektualas akademikas, ir Rusijos universiteto studentas, ir Voronežo gimnazijos mano mokiny, ir kunigas, jų tarpe ir kunigas Tumas-Vaižgantas. Tikra Zaporozė. Niekas mums aslos nešlavė, niekas kovų neklejo, nes pašluoti ir nebuvo įmanoma: visi kambariai buvo virtę šalinėmis — vjstur pilna šiaudų, o naktį juose pilna žmonių. Nuo ryto iki vakaro visi išvaikščiavo savais reikalais. Butas tada ilsėdavo vosi. Vakare vėl butas pasikėlė avily bitės: dalinimasis įspū-džiais, vis juokai, diskusijos, ginčai — pilnas gyvenimas. Mano gyventojų tarpe buvo visokių politinių žmonių. Kai šie klausimai kildavo, įniamiai net savo šeiminkio nepagerbdavo: kirtomės kaip lygūs su lygiais. Ypatin

gai karšti ginčai būdavo su Vaiž-gantu. Vaižgantas buvo kunigas. Ir geras kunigas. Bet teologija ir kanoniškoji teisė jo buvo senokai pamiršta. Jis susikūrė savo teologiją. Svarstant čia Lietuvos sutvarkymo planus, Vaižgantas pasisakydavo už civilinę santuoką, ne tik bažnytinių žemių, bet ir visų trobesių ir net bažnyčių nusavinimą ir t. t. Su tokia teologija, aišku, nesutikau ne tik aš, bet ir tie mano gyventojai, kurie ne tik iš metrikų buvo katalikai. Jų tarpe prisimenu P. V. Raulinaitį — vėliau advokatą ir profesorių.

Jau tuo metu mano kolchozas pradėjo po truputį ir lūgti. Aš jau buvau išsigijęs lova. Išsigijo ją ir keli kiti mano gyventojai. Susidėję bendromis jėgomis nupirko me kažkur surastą virdulį. Tad pusryčius ir vakarienę turėjome savo. Netrukus gavome ir šeiminkę: tai Marytė Ambraziejūtė, vienintelė moteris įnamė, kurią jau esu minėjęs anksčiau, ji buvo mano redaguojamo laikraščio "Laisvoji Lietuva" redaktorė — pavaduotoja. Ją apgyvendinome atskirame, su atskiru įėjimu kambarėlyje, o už tai ji turėjo atidirti visam kolchozui. Darbas buvo nedidelis: rytą ir vakarą pagirdyti visus gyventojus arbata. Bet ji, kaip moteris, susirado ir daugiau darbo. Ji pradėjo tvarkyti ir mūsų lovas: vis vien, ar ji būtų šiaudų pavidalo, ar tikros lovos. Atsiradus šeimininkei, ir kambariai prarado šalinį išvaizdą.

Prie vakarinės arbatos ir kilda vo anksčiau minėtos įvairiais klausimais diskusijos. Jos dažnai užsitedavo ligi vėlyvos nakties. Karščiausiai ginčijosi ir gynė savo pozicijas Vaižgantas. Bet jis pir mutinis iš visų ir kapituoluodavo: "Vyrai, nuo tų ginčų jau slogą gavau. Užteks. Daugiau nebesiginčysiu. Gal jūs ir geresni už mane teologai, bet aš vis tiek pasi-lieku prie savo nuomonės." Bet ki tą vakarą, susėdus prie šnypš-čiančio virdulio, ne kas kitas, bet tas pats Vaižgantas, kuris tik vakar dieną buvo pasižadėjęs daugiau nebesiginčyti, vėl tą ar kitą vakarykščių ginčų dalyvį užka-bindavo, ir vėl prasidėdavo nauji ginčai — tokie pat karšti, tokie pat ilgi, kaip ir kitomis dienomis. Juos baigdavo vėl Tumas, pareikšdamas, kad jau gavęs slogą ir daugiau nebesiginčysias. Kas gi? Jaunystė! Nors visi išvargę, bet ir užsideję.

Mano kolchozas buvo kalvė. Joje kalėme būsimą Lietuvos tvar-ką. Pirmasis bene metų mūsų kolchoz Tumas Vaižgantas: gavo kažkur atskirą kambarį. Pradėjo po truputį skirstyti ir kiti gyven-tojai. Bet jų dar ilgai pasiliko pakankamai. Du kambarius ištuštinom, nes atsirado kitas reikalas jiems panaudoti: susirinkimai ir posėdžiai. Mano patalpos tiems uždaviniais tiko geriau, negu kitur, nes pirmiausia buvo erdvesnės, antra, nes išvaistė pašalinių žmonių. Galima buvo slapta klausimai svarstyti.

Tokie susirinkimai ir posėdžiai buvo kasdieninė duona. Čia buvo sprendžiami dažniausiai bend-ro valstybinio pobūdžio klausimai ir reikalai. Krikščionių de-mokratų reikalus aptarnaudavo "Tėvynės Sargo" patalpos, kuriose buvo galima sušaukti ir didesni susirinkimai.

Mano buto "salės" tarnavo ne mokamai visokios rūšies ir visokių žmonių susirinkimams, by tik jie lietuvių reikalus. Ir kas jos neposėdžiavo? Šiandien man pačiam būtų įdomu pasiskaiti apie tų susirinkimų dalyvius, tikslus ir sprendimus. Vokiečių o kupacijos metu Vilniaus miesto policijoje tarnavo Liudas Gira. Mums, lietuviams, tai turėjo nemažą reikšmę ir naudos. Mums palankesnių vokiečių dėka Gira buvo pakeltas į kažkokios rūšies

Pirmieji nepriklausomos Lietuvos kariai savanoriai 1919 metais, pasirengę susitikti Lietuvon besiveržiančius rusus - bolševikus. (Pasaulio liet. archyvas)

Belaisviai rusai - bolševikai 1919 metų laisvės kovose paimti mūsų kariuomenės. (Br. Kvickio archyvas)

policijos viršininkus. Tad jis, už-žindamas tokią vietą, turėdamas daug pažinčių vokiečių tarpe, ne tik policijoje, bet ir už policijos ribų, sužinodavo tokių faktų, kurie skaudžiai paliesdavo Lietuvos interesus. Kaip pavyzdį priminsiu civilverwaltungo planavimą Lietuvą apsidinti vokiečiais kol-nistais. Gira šį faktą sužinojo iš Lietuvos nepriklausomybės prad-žioje visiems žinomo mažlietu-vio Jurgio Aukštuolaičio, iš kurio vėliau pradėjau gauti visą eilę la-bai svarbių ir įdomių, Lietuvos ateitį liečiančių vokiečių doku-mentų, kuriuos jis išvogdavo iš to tarnybos, vietos civilverwalto-ge. Tarp kitko buvo gautas ir v-kiečių Lietuvos kolonizavimo pla-nas. Beveik visi nuo 15-20 ha ū-kiai popieriuje buvo išparceliuoti vokiečiams. Išparceliavimas bu-vo vardinis, pvz. Jono ūkis iš X kaimo ir apskrities buvo numaty-tas išdalinti tam tikram skaičiui

vokiečių, kurių vardai ir pavar-dės, šeimos narių skaičius ir kil-mės vieta buvo jau plane nuro-dyta. Įvykdžius tą planą, Lietuva jau būtų nustojusi būti Lietuva, o tapusi "Litauen", kaip Deut-schlando neatskiriama dalis. Jur-gis Aukštuolaitis nemaža yra tuo būdu pasitarnavęs žengiančiai į savarankišką gyvenimą Lietuvai. Gaila, kad vėliau jis nuėjo šun-keliais, padėdamas Lietuvos prie-šams griauti Lietuvos užsimoji-mus žengti į nepriklausomą gyve-nimą. Šitie visi klausimai buvo gyvdenami mano "salėje" vyku-siuose įvairiaspalvių žmonių su-sirinkimuose. Čia buvo aptaria-mi būdai, kaip gintis nuo pareng-to vokiečių mirtino smūgio Lietu-vai.

Kalbamuojų metu labai aktua-li tema buvo lietuvių kariuome-nės klausimas: kurti ją ar nekur-ti? Voldemaras dar prieš pirmos vyriausybės sudarymą ir sudaręs

tą vyriausybę buvo Lietuvos kariuomenės kūrimo priešininkas. Jo išmanymu, pakaks paskelbti Lietuvą neutralia valstybe, ir tuo pačiu ji bus išgelbėta nuo viso-kių pavojų iš kaimynų pusės. Ne-utralitetas, Voldemaro teigimu,

turėsias atstoti Lietuvos kariuo-menę. Prie Lietuvos gynimo nuo priešų šalia neutraliteto, girdi, prisidės dar tos spygliuotų vielių tvoros, kurios iš visų pusių supo Vilnių. Voldemaro teorijos nesu-griovė ir tas faktas, kada pirmas Lietuvos finansų ministeris Martynas Yčas tas vielių tvoras pardavė kažkuriam Vilniaus pir-klui ir tą pinigų sumą, kuri bu-vo gauta už parduotas vielas, už-registravo Valstybės ižde kaip pirmą lietuviško iždo pajamą. Voldemaro teigimu, pakako turė-ti tik kariuomenės vadovybę. At-siradus reikalui, kareivius nesun-ku mobilizuoti ir pastatyti į rei-kiąmą frontą. Tapęs pirmuoju ministru pirm., Lietuvos kariuo-menės organizavimą pavedė ru-sui generolui Kondratavičiui. Mi-nimas Kondratavičius tą vadovy-bę suorganizavo. Buvo numaty-tas vyriausias kariuomenės šta-bas su artilerijos, kavalerijos, pės-tininkų ir net aviacijos skyriais. Turėjome pilnam sąstatai numa-tytą štabą su skyriais ir po-skyriais, intendantūrą ir visa, kas buvo reikalinga neturimai kariuomenei vadovauti.

Bet pirmiausia šita Lietuvos ka-riuomenės vadovybė buvo tokia pat rusiška, kaip ir pats Kondrata-vičius. Ją niekas nepasitikėjo: i-

tarė ją esant caro laikų Petrapi-riomenės kūrimo priešininkas. Jo išmanymu, pakaks paskelbti Lietuvą neutralia valstybe, ir tuo pačiu ji bus išgelbėta nuo viso-kių pavojų iš kaimynų pusės. Ne-utralitetas, Voldemaro teigimu,

turėsias atstoti Lietuvos kariuo-menę. Prie Lietuvos gynimo nuo priešų šalia neutraliteto, girdi, prisidės dar tos spygliuotų vielių tvoros, kurios iš visų pusių supo Vilnių. Voldemaro teorijos nesu-griovė ir tas faktas, kada pirmas Lietuvos finansų ministeris Martynas Yčas tas vielių tvoras pardavė kažkuriam Vilniaus pir-klui ir tą pinigų sumą, kuri bu-vo gauta už parduotas vielas, už-registravo Valstybės ižde kaip pirmą lietuviško iždo pajamą. Voldemaro teigimu, pakako turė-ti tik kariuomenės vadovybę. At-siradus reikalui, kareivius nesun-ku mobilizuoti ir pastatyti į rei-kiąmą frontą. Tapęs pirmuoju ministru pirm., Lietuvos kariuo-menės organizavimą pavedė ru-sui generolui Kondratavičiui. Mi-nimas Kondratavičius tą vadovy-bę suorganizavo. Buvo numaty-tas vyriausias kariuomenės šta-bas su artilerijos, kavalerijos, pės-tininkų ir net aviacijos skyriais. Turėjome pilnam sąstatai numa-tytą štabą su skyriais ir po-skyriais, intendantūrą ir visa, kas buvo reikalinga neturimai kariuomenei vadovauti.

Bet pirmiausia šita Lietuvos ka-riuomenės vadovybė buvo tokia pat rusiška, kaip ir pats Kondrata-vičius. Ją niekas nepasitikėjo: i-

tarė ją esant caro laikų Petrapi-riomenės kūrimo priešininkas. Jo išmanymu, pakaks paskelbti Lietuvą neutralia valstybe, ir tuo pačiu ji bus išgelbėta nuo viso-kių pavojų iš kaimynų pusės. Ne-utralitetas, Voldemaro teigimu,

tuo vis nėra. Ir pats Voldemaras tuo metu, reikia manyti, pirštu prikišamai įsitikino, kad nei Vil-niaus, nei Lietuvos neapgins nei Yčo parduotoji vielių užtvara, nei neutralitetas, nei kariuomenės štabas be kareivių.

Ir šituo momentu dar vienas smūgis: Lietuvą apleidžia jos vy-riausybė. Pirmiausia Smetona su Voldemaru kaip valstybės gal-vos, paskui Finansų ministeris Martynas Yčas, o paskui juos pa-traukė ir Švietimo ministeris Jo-nas Yčas. Pasiliko tik finansų vi-ceministeris Liudas Noreika, ku-ris likvidavo pats valstybės iždą. Palikom vėl be jokios organizaci-jos ir vadovybės, kuri ypač bu-vo reikalinga Lietuvos nepriklau-somybės pradžioje. Visi šitie liūd-ni faktai buvo tada nuodugnai svarstomi įvairių pažiūrų lietu-vių mano "salėje". Buvo svarsto-mi ilgai, pagrindinai ir dažnai labai karštai. Ten buvo aptaria-mi ir reagavimo žygiai. Vieni jų pasiekdavo savo tikslą, buvo vai-singi, kiti nieko nepasiekdavo.

Nuo vokiečių mirtinio smūgio išgelbėjo pats gyvenimas. Vokie-čiai karą pralaimėjo, ir gyvenimo ateitį surašė kiti veiksniai. Aukš-tuolaičio man perduoti civilver-waltungo dokumentai mano bū-vo perduoti Valstybės Tarybai. Dabar nežinau, kieno rankose jie atsidūrė. Gaila, kad jie nepakliu-vo į mūsų istorijos lapus. Volde-maro Kondratavičiaus štabas mi-nimų susirinkimų darytų žygių dėka buvo likviduotas. Kur dingo (Nukalta į 7 pusl.)

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings

and Loan Association
John Pakel, Sr., President and
Chairman of the Board

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėne-sių taupymo lakštus, už kuriuos pelny-sitė 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstan-tinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nuo-šimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse žymimas santaupas aukščiausius nuo-šimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėti-niai nušimčiai apskaičiuojami kiekvie-ną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE... DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GROvehill 6-7575

JAU DVYLIKA METŲ VEIKIA LIETUVIŲ BERNIUKŲ MOKYKLĄ — ŠV. ANTANO GIMNAZIJA Kennebunkeporte, Maine, SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba (po 4 val. savaitėje, 4 gru-pėms).

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo orientacija. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Atlyginimas visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Registruokite mokinius 1968 - 1969 m. Priimami mokiniai, baigę 8 skyrius.

Informacijų ir kitais reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

Elena Kepalaite Galva (bronzos)

"Geriausiai atsakys mano šokis"

Pirmoji pažintis su šokėja - skulptore Elena Kepalaite

I mūsų, Chicago lietuvų visuomenės, tarp netrukus įžengs mums dar nepažįstama menininkė: kita šeštadienį, kovo 9 d., "Laiskų Lietuviams" tradiciniame parengime Jaunimo centre pirmą kartą Chicago scenoje pasirodys išraiškos šokio menininkė Elena Kepalaite. Šalia išraiškos šokio Elena kultivuoja ir kitą meno šaką — skulptūrą.

Kuo labiau susipažįstama su pačiu menininku kaip asmeniu, tuo tiksliau ir artimiau galima įsijausti į jo kūrybinius polėkius. Geriausiai su savim supažindinti gali pats asmuo. Todėl, Elena Kepalaite pakvietę į Chicago, panorau jai suteikti progą pasisakyti apie ją pačią, apie josios pamėgtas meno sritis bei jų tarpusavį ryšį. Josios atsakymai į mano klausimus buvo trumpi, lakoniški. Tačiau ir jie kalba... Kalba gal net daugiau, negu ilga žodžių vartinė.

— Kada, kaip ir kodėl išraiškos šokio menas Jūs patraukė? — Klasikinio baletu pradėjau

mokytis Vilniuje, o tik vėliau Vakarų Vokietijoje pasukau išraiškos šokio kryptimi. Moderniame šokyje žmogus turi kur kas daugiau galimybių savo individualumui pasireikšti.

Elena Kepalaite išraiškos šokyje.

— Kaip apibūdintumėte išraiškos šokio meną bei jo savitumus kitų menų tarpe?

— Klausimas labai platus ir į jį geriausiai atsakys mano šokis.

— Kas Jus paskatino nepasitenkinti viena meno šaka — išraiškos šokiu ir kodėl apsisprendėte ieškoti savo kūrybinio išsiskyrimo kitame mene — skulptūroje?

— Žmogus yra kūrėjas, ieškas naujų kelių ir būdų save išreikšti.

— Kokius skirtumus randate išraiškos šokio ir skulptūros kūrybinių "išsiskyrimų"?

— Skulptūra yra artimiausia šokiui... Skulptūra yra sustingęs šokis.

— Kokie yra didžiausi Jūsų laimėjimai tiek išraiškos šokyje, tiek skulptūroje?

— Tie laimėjimai tikrai yra kuklūs.

Elenai Kepalaitei nutylint apie savuosius laimėjimus, norėjusi prijungti čia trumpą pastabą. Šių metų pradžioje josios vieną bronzos skulptūrą "Kūrimas" už 1,500 dolerių įsigijo seniausias meno muziejus Amerikoje, Pennsylvania Academy of Fine Arts. Tai bene didžiausias josios laimėjimas skulptūroje. Australijos, Kanados ir JAV scenose, kur ji pasirodė išraiškos šokiu, ji pelnė daug palankių įvertinimų, kaip, pavyzdžiui, "didžiai talentinga šokėja"; "jos technika — stipri, jos šokyje — žėrėjimas ir šiluma"; "ji turi savybes šokėjos, pasižyminčios išraiška bei apimtimi".

Su įdomiu asmeniu užmezgus pirmąją pažintį, kyla noras dar plačiau ir dar giliau jį pažinti. Elena Kepalaite — toji ir "sustingusio šokio", ir judesiais pulsuojančio modernaus išraiškos šokio menininkė — mums kelia vis didėjantį susidomėjimą. Ko ji apie save dar ne-

Akylumo tautiniams rūbams, šokių šventei ruošiantis

(Atkelta iš 3 psl.)

aiškiai išskiriantis iš kitų tautų, šventei rengti komitetas turi išleisti bendraštį, ne pageidaujantį, bet apsirėngimą nustatantį. Kas iš naujų šokėjų negalėtų tautinių drabužių įsitaistyti, teįtaiso jiems koks nors geras rėmėjas, organizacija, pats šventei rengti komitetas... iš šventės buvusio ir būsimo pelno. Žinau, kad II-ji šokių šventė uždirbo grynais apie 10,000 dol. Šioji uždirbs dar daugiau. Uždirbantieji pirmiausia turėtų savo srities reikalus aprūpinti, o kas liks — kitiems.

Visuotiniu atžvilgiu vieno

pasakė savo žodžiais, ji pasakys savo šokiu... Juk tam ji ir pasirinko išraiškos šokį — atskleisti savo individualumui.

Kęstutis Trimakas, SJ

kito neprisiderinusio dalyvio geriau atsisakyti, negu jam leisti subraižyti kristalą nors ir "spalvingiausiu" savo kitiškumu. Tokio privataus, pagal savo skonį kitiškumo nedaug ir reikia viešam, atstovaujančiam tautai junginiui sugadinti, rimčiausia akimirka sukelti net juoko.

Jeigu pesimistams, ramiai plaukiantiems pasroviui, vis tiek, kaip, kada, kur ir kokių mastų reiškimės patys ir rodome savo tautą kitiems, tai ne vis tiek neramiems optimistams, lygiuojantiems aukštyn. Tad išnaudokim tokią progą daugiau, negu šimtu procentų! Ir visa padarę, kas mūsų jėgomis įmanoma padaryti, nebijokime — nei tobulumo nepasiekime, nei lietuviškumo per daug nebus!

Žinau, kad užsirašiusio šokti III-je tautinių šokių šventėje jaunimo nesutalpina grindų plotas. Reikia, kad nesutalpintų kėdės atėjusiųjų to jaunimo pamatyti ir kad jie skirstytųsi dvasioje atsigaivine.

• "Vagos" leidykla Vilniuje išleido dail. Viktoro Vizgirdos kūrinių aplanką — 17 tapybos reprodukcijų, atrinktų iš 1966 metais Vilniuje surengtos prieš-

karinių V. Vizgirdos kūrinių parodos. Aplankė įdėtas ir P. Svičiulienės straipsnis apie Vizgirdos tapybą, penkiomis kalbomis.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir anulius pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING BODY AND FENDER WORK PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESNAS

PRALEISKITE ATOSTOGAS EUROPOJE!

AMERICAN TRAVEL SERVICE, vadovaujama keliauninko Walter Rask, šią vasarą ruošia net tris 21-dienos ekskursijas į Europą. Pirmą grupę išvyksta gegužės 27-tą; antra liepos 15-tą; trečia rugpjūčio 22-rą. Norintiems aplankyti artimuosius Lietuvoje arba Lenkijoje, p. Rask Rasčiauskas sudarė galimybes tai įvykdyti prieinamiausiomis sąlygomis. Tuo pačiu skridimu Lietuvos ir Lenkijos galėsite praleisti 5 dienas bet kurioje Vakarų Europos valstybėje.

Walter Rask-Rasčiauskas

Kelionėm vadovaus pats AMERICAN TRAVEL SERVICE bendrovės prezidentas WALTER RASK, kuris turi nepaprastai daug patirtimo grupiniams išvažiavimams tvarkyti. Vėtos ribotos. Prašom pagedaujančius prisijungti prie vienos šių ekskursijų, nedelsiant užsiregistruoti arba pasiinformuoti pas p. Rask-Rasčiauską telefonu 238-9787, arba atvykstant į įstaigą — 9727 S. Western Avenue.

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais įstaiga atdara iki 9 val. vakaro. Kitomis dienomis iki 5-kių arba pagal susitarimą.

HIGH RATES

4.75% per annum

on regular savings

5.25% per annum

on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Chicago, Ill. 60632 Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIJOS APARATAI

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

FEBRUARY-VAS. 29 ir MARCH-KOVO 1 ir 2 D.D.

DU JARDIN V.S.O.P. Imported

GERMAN BRANDY

Fifth \$5.49

MOUQUIN IMPORTED 10 year old

BRANDY

Fifth \$3.79

BISQUIT THREE STAR COGNAC

Fifth \$5.29

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P

Fifth \$4.89

CINZANO VERMOUTH Imported

Dry or Sweet

Quart \$1.89

IMPORTED YUGOSLAVIAN PEAR

KRUSKOVAC LIQUEUR

Fifth \$4.19

ST. CROIX IMPORTED Lite or Dark

Rum

Fifth \$2.98

ALEXIS LICHINE 1962 Vintage

Chateau Timberlay WINE

Fifth \$1.69

ROYAL CANADIAN, 6 yr. old 86 Proof

Imported CANADIAN WHISKY

Fifth \$4.79

AUGSBURGER Bavarian Flavor BEER

Case of 24—12 oz. Throw away bottles Case \$4.59

Tik per Angliją.... Pigiau, greičiau, geriau, galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar jau pats laikas pagalvoti kokį dovanų siuntinėlių sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

Vasarinis 1968.1.

Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių. 3½ jardo vilnonės angliskos labai geros vyriškai eilutei medžiagos. 3½ jardo, vilnonės angliskos moteriškai eilutei medžiagos. 1 tere-lyno bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai. 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

\$75.00

Vasarinis 1968.2.

Pavasarniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3½ jardo vilnonės angliskos puikios eilutei medžiagos, stora nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių. 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies marškiniai. 1 sv. šokolodinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis.

\$75.00

Taip pat, į betkurį siuntinį galima dadėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė. \$4.00, nailoninis itališkas lietpaltis \$10.00., vyriški arba moteriški megstukai \$12.00., nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00. Vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

TELEF. — SHO 8734.

Su malonumu priimame ir užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas Jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir Jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanūs valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 bloka į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVOMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street

(63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETOS

\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS

TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atdara sekmad ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto. Penktad. ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1968 m. sausio mėn. Nr. 1. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette st., Boston, Mass. 02122. Leidžia tėvai pranciškonai. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata \$7.00.

Naujų metų nauji "Aidai" šį kartą pasipuošė naujais viršelio ir pirmojo puslapio antraštiniais piešiniais ir apžvalginės dalies skyrių pradinėmis vinjetėmis. Visi šie piešiniai daryti dail. V. K. Jonyno. Po eilės metų šių įrašų pakeitimas žurnale akiai taipgi labai pastebimai atsiviežina.

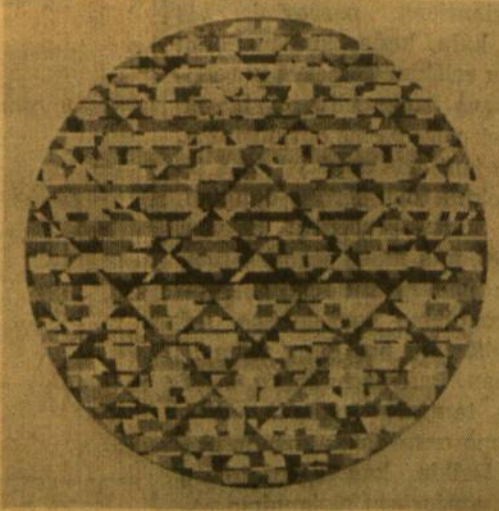
Šio numerio pirmajame medžiagos plane iškyla prof. dr. Antano Maceinos pavardė. Pirmiausia, minint Maceinos 60 metų sukaktį, apie jį, kaip mokslininką, ir apie jo keliamą idėjų įvairumą rašo Andrius Baltinis. O toliau pradedama spausdinti, matyt, kiek ilgesnis, viename numeryje netelpantis paties A. Maceinos straipsnis "Krikščionybė ir filosofija". Visą virtinę metų A. Maceinai giliau įsitraukę į profesoriaus darbą vokiečių universitetuose, jo straipsnių lietuviškuosius leidinius buvo labai pasigęsta. Tačiau pastaruoju metu jo raštų mūsų spaudoje vėl padažnėjo. Šitai labai pradiugino visus, besidominčius mūsų filosofinės minties kultūra ir apamai kūryba, nesgi kiekvienas Maceinos darbas talikliai atliepia šių laikų degančias problemas, iškelia naujus jų sprendimus, neatjungiant tačiau visa tai nuo praeities istorinės raidos, nuo neramios dabarties ir nuo žvilgsnio ateitin. Visais šiais ypatumais, atrodo, pasižymės ir šiame numeryje pradedamas spausdinti A. Maceinos straipsnis.

Apie lituanistinio darbo dirvonus "šiuos "Aiduos" rašo Lituanistikos instituto prezidentas dr. J. Balys, konkrečiai akcentuodamas tas sritis, kuriose mums ypač reikėtų pasitempti.

Dariaus Lapinsko "Karaliaus Mindaugo" ir "Maro" spektaklius netrumpu straipsniu vertina Vladas Jakubėnas. Rašantis čia parodo daug kur detalaus muzikinio įžvalgumo, tačiau vietomis ir tam tikro nesupratimo. Pavyzdžiui, jis sako: "Ypatingai iškyla šermenų scena, kur laidojama pirmoji auka"; čia nauju ir įdomiu būdu panaudoti lietuviškų raudų motyvai. Numirėlis ant iškelto rankų išnešamas ir pakabinamas ant kryžiaus: šio fakto simbolika nėra aiški (jeigu jos būta?). Tuo tarpu kai "Mare" jokios, recenzento minimos, šermenų scenos nėra ir ten nėra laidojama kokia nors "pirmoji auka", bet kunigo vedama miršanti parapilja, neša kalnan pastatyti įžadų kryžių, kurį čia vaizduoja kryžmai rankas ištiesę jaunuolis. Jokio numirėlio čia nenešiojama ir kunigas čia meldžiasi ne prieš pakabinant numirėlį žmogelį, bet prieš iškelto įžadų kryžių. Šitai recenzento buvo nesuprasta, nors net spektaklio programoje buvo aiškiai parašyta: "Žemdirbių parapijos procesija Dievui permaldauti giedodama neša įžadų kryžių, bet procesijai vadovaujantis kunigas miršta kryžiaus papėdėje".

III Kultūros kongreso darbai ir pasiekimai aptariami ir vertinami gerai paruoštoj, konspektinėj, bet ir tai net 7 psl. užklojusioj apžvalgoj. Duodama taipgi 1967 metų mūsų kultūrinio gyvenimo įvykių ir rezultatų aprašas. Skelbiama pluoštas naujų K. Bradūno ir J. Kėkšto eilėraščių. A. B. ir V. Vaitiekūnas kalbasi apie išeivių santykius su tauta, J. K. rašo apie garsėjantį, jauną mūsų pianistą Antaną Smetoną. Išskirtinai pabrėžtinai Dalios Kolbaitės

Aidai

1968
NR. 1

Naujo "Aidų" numerio viršelis su Kęstučio Zapkaus paveikslu "Ronde Fugue". Antraštinis žurnalo įrašas pieštas dail. V. K. Jonyno.

straipsnis aipe dail. Kęstučio Zapkaus kūrybą. Aplamai, tai yra toks bene pirmutinis akademinių lygio žodis apie šį jauną ir labai originalų mūsų dailininką. Numeryje Kęstutis Keblys recenzuoja G. Ivaškienės "Baltąjį Stumbrą", Z. Mikšys rašo apie lietuvių liaudies meno parodos Californijos universitete katalogą, Vt. Vt. varto R. Skipičio antrąją atsiminimų knygą, o dr. R. Kriaučiūnas stabtelėja ties W. H. Masters ir V. E. Johnson knyga "Human Sexual Response".

• **ATEITIS**, 1967 m. Nr. 10. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Redaguoja redakcinė komisija. Redakcijos adresas:

Ateitis, 80 - 23 85th Drive, Woburn, N. Y. 11421. Administratorius: Kazys Vainius, 64-09 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje \$5.00, susipažinimui prenumerata \$3.00, garbės prenumerata \$10.00, visur kitur laisvajame pasauly \$3.00.

Čia minimas žurnalo sasiuvinis medžiagos įvairumu, jos spalvotu paskirstymu ir puslapių estetišką sutvarkymą yra tikrai pats geriausias iš visų rytinio pakraščio redakcinio kolektyvo suredaguotųjų. Akini krinta gilesnės minties pasiskaitymas — A. Maceinos straipsnis "Kristus kaip gyvenimo matas". Spalvingas interview su

dail. Vida Krištolaityte, pajavrintas dar ir puikomis nuotraukomis. Apsčiai šį kartą paberta ir paties jaunimo kūrybos: Indrės M. Damušytės, R. Bičiūno, Liūndros eilėraščių skaitytoja jau pagauna ir teikia stiprių vilčių atečiai. Pačių jauniasių skyriuje taipgi džiugiai nuteikia. Nepamirštas ir D. Lapinsko "Maro" spektaklis, kurį taikliai aptaria Salvinija Gedvilaitė. Šį kartą negalima pasigesti ir naujų knygų suminėjimo: recenzuojama "Krikščionis Gyvenime" (Mirga Pakalniškytė) ir K. Bradūno "Sonatos ir fugos" (St. V. Raston's). Neiškritės ir korespondencijų skyrius.

Aplamai atrodo, kad šiuo pastaruoju numeriu "Ateitis" jau yra tapusi tuo, kuo ji pirmoji eilė ir turėtų būti ir kuo ji ištiesa dešimtmečiais buvo: visokeriopos jaunųjų kūrybos skatintoja.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1968 m. sausio mėn. Nr. 1. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Vyriausiasis redaktorius Kęstutis Trimakas, S.J. Adresas: 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636. Prenumerata metams \$4.00.

Žurnalo naujų metų pirmasis numeris truputį kitoniškas. Bet tik gerąja prasme. Pasikeitė viršelio spalva ir kompozicija. Išorinė žurnalo išvaizda tapo kur kas šiltesnė ir įvairesnė. Vidaus puslapių atspalviai ir

Janas "Laiskų Lietuviams" viršelis su Dagio medžio skulptūra.

popierio rūšis yra net trejopi. Šitai taipgi labai pagyvina visą leidinio estetiškąjį įspūdį. Bet įprastinių ir įvykinių pradžios akcentų, iš ilgesniųjų straipsnių šį kartą paminėtina: anketiniai visos eilės mūsų psichologų ir psichiatrų pasisakymai apie psichinius negalavimus, St. Ylos mintys apie moralę naujos situacijos kryžkelėje ir interview su naujuoju jėzuitų provinciolu Gedeminu Kijausku, S.J. Numeris iliustruotas rinktinėmis Kastyčio Izokačio nuotraukomis, jas palydinti dar ir P. K. Beach straipsniu "Menas reklamavime". Redakcija labai gerai elgiasi, nevengdama pačių jaunųjų grožinės plunksnos. Šį kartą Indrės Damušytės poezi-

ja "Miestas ir žmogus" toli gražu žurnale nėra tuščia vieta, o atvirkščiai, posmai mintimi ir išraiška naujos poezijos ieškantį patraukia, ypač kai poezijai skrti puslapiai sukomponuojami ne atsitiktinai, bet papuošiamai ir atitinkama iliustracija, šį kartą Z. Sodeikienės piešiniu. Labai objektyvus ir vaizdus žvilgsnis į katalikybės šiandieninę situaciją įvairiuose kraštuose sutelktas "Krikščionijos" skyriuje. Šį kartą taipgi maloni naujiena — humoro skyrius "Šypsantis", kur jau iš karto linksmi nuteikia dr. S. Aliūno posmai.

• **MŪSŲ VYTIŠ**, 1967 m. Nr. 4. Leidžia Akademinis skautų sąjūdis. Redaktorius Rimantas Griškelis, 6651 S. Whipple, Chicago, Ill. 60629. Administratorius Jonas Tamulis, 6818 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.

Saulius Vydas rašo apie vyresnės ir jaunesnės kartos dialogo reikalingumą, o Vytenis Šliogeris apie mūsų santykius

su dabartine Lietuva. Daug žinių, daug aprašų ir daug nuotraukų iš akademikų skautų veiklos. Žurnalo puslapius gražiai pajavrina Sesers M. Jurgitos — Marijos Saulaitytės poezija.

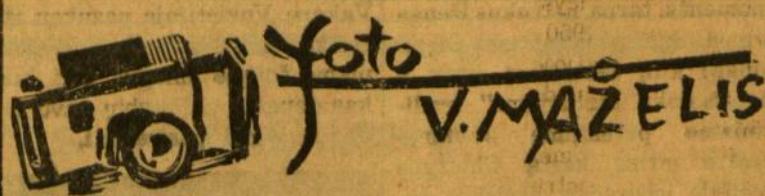
• **SKURYS**, 1968 m. vasario mėn., Nr. 2. Tai Chicago moksleivių ateitininkų spaudos susibaudėlių būrio leidžiamas rotatorinis laikraštis. Iš pirmojo puslapio sužinome, kad viršelis (šuoiluojančias Vytis) — Edvardo Vasiukevičiaus, menas — Arildos Vailokaitytės, už spausdinimą dėkojama tėvui Raibužui, S.J. redaktoriam — Vytautui Narutis ir Aleksandras Pakalniškis, Jr. Džiugu, kad šis leidinys yra gimęs pačių moksleivių iniciatyva, jis jų pačių ir prirašomas. Puslapių turinį sudaro rimtesni ir linksmesni straipsniai, eilėraščiai. Pastarasis numeris žymiai geresnis už ankstesnius, tačiau redakcijai dar akyčiau reikėtų pasijoti tekstu, kad kalbos ir rašybos klaidų būtų dar mažiau.

SPARTA

parduoda Telefunken, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių:

RASOMAS mašinėles lietuvių ir kt. kalbomis — **RADIO** — stereo, consoles, transist, ir kt. — **PATEFONAI** — **IREKORDAVIMO** aparatai — **SKAICIAVIMO** mašinos etc.

Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresą SPARTA sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y. 11731, tel. (516) 757-0055 • Čikagoje informuoja A. Daugirdas GR 6-7899.

• vestuvės; spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su geru patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotakoj galėsite praleisti laiką, sėdint pavalyti ir atsigalvinti.
Atdara kasdien nuo 8 val. popiet iki vėlumos. Šeštad. ir sekmad. nuo 12 val. d. iki vėlumos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

If you enjoy the atmosphere of a Japanese Tea House and Alohaland...
come to the **DIAMOND HEAV** RESTAURANT AND LOUNGE
... the pleasures of both await you there
COMPLETE LUNCHEONS
Sarah Mitchell, Hostess
ON SOUTHWEST HY. JUST WEST OF THE KEDZIE, 79th STREET INTERSECTION
for reservations call 925-1678
Private Rooms for Group Parties and Couples

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Dovanos Velykoms

pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius
LIETUVOJE
jei siųsite jas per
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 South State St., Tel. WA 2-9354 arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

SIUNTINIAMS SUDARYTI MES TURIME YPATINGAI GAUSŲ PASIRINKIMĄ VERTINGIAUSIŲ PREKIŲ.

Priimame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei produktų.

Reikalavkite iš mūsų naujus katalogus bei muitų sąrašus.
DĖMESIO!

Artėjant pavasariui ir vasarai, **ATPIGINTOS KAINOS** dovaniniams **AUTOMOBILIAMS**

Laikotarpiui nuo vasario 15 d. iki balandžio 27 d. galios sekančios kainos:

"Volga" GAZ-21R	\$2,365.19
"Volga" GAZ-21US	\$2,553.71
"Moskovitch" 408	\$1,759.39
"Moskovitch" 408E (2 šv.)	\$1,945.88
"Moskovitch" 408E (4 šv.)	\$1,963.88
"Zaporozhets" ZAZ-965A	\$ 957.60
"Zaporozhets" ZAZ-966V	\$1,149.30

Neprateiskite šia proga sutaupti šimtus dolerių, užsakydami per mus šias rūšies dovanas iki 3 m. balandžio 27 dienos.

Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau net 21 metus.

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieny metų taupymo ląkštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4
Thursday 9 to 3; Saturday 9 to 1; Wednesday closed

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

STEIN TEXTILE CO.

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.

Išigykite urminėms kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams stuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 v. r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Chernin's aikštėje.

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Kultūrinė Kronika

● Geriausiai 1967 metų knyga bus atrinkta Los Angeles. Lietuvių Rašytojų d-jos premijai už 1967 m. skirti jūry komisija sudaryta Los Angeles: Bern. Brazdionis, Bronys Ral-la, Alė Rūta, Milton Stark ir Juozas Tininis. Leidėjai prašo-mi visų knygų po 5 egz. (ma-žiausia po 3) atsiųsti tiesiai LRD jūry komisijai: 4364 Sun-set Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.

● Nauji Lituanistikos institu-to (Institute of Lithuanian Stud-ies, Inc., 5817 Bradley Blvd., Bethesda, Md. 20014) nariai Keturi kandidatai į tikruosius narius, Institutui balsuojant bu-vo išrinkti didele balsų daugu-ma. Lietuvių kalbos skyriun iš-rinkti prof. V. K. Jeskevičius ir prof. Raphael Sealey, o lietuvių literatūros skyriun — prof. Al-girdas Landsbergis ir p. V. Kul-bokas. Tokiu būdu tikrųjų Insti-tuto narių skaičius dabar yra 54.

● Pirmoji dail. Jono Tričio meno paroda Chicagoje, Balze-ko Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave., atidaroma šiandien (kovo mėn. 2 d.) 5 val. vak. Paroda tęsis visą kovo mėnesį. Galerija atdara visas septynias savaites dienas nuo 1 val. popiet iki 4 val. 30 min.

Dail. Jonas Tričys yra gimęs 1915 m. 1946–1950 metais jis privačiai Vokietijoje studijavo tapybą pas latvių dailininką V. Kalninį, vokiečių Z. Hunoldą ir kt. Amerikoje komercinį meną studijavo Art Instruction Inc. Minneapolisje. 1956–59 mokėsi specialiai medžio graviūros. Dailininkas gyvena Chicagoje ir nuo 1959 metų verčiasi kaip laisvas dailininkas, atlikdamas užsakytąsias medžio graviūras. Pirmojoje jo parodoje meno mėgėjai turės progos plačiau susipažinti su Jono Tričio tapy-ba ir graviūrine grafika.

● Amerikiečių katalikų žino-mas kultūros žurnalas "The Cri-tic" savo naujausiame šių me-tų vasario-kovo numeryje įsi-dėjo dvi puslapių Algimanto Kezio, S.J., nuotraukas — gru-pinės skulptūros kompozicijas. Tai jau ne pirmas atvejis, kai pirmaeiliai amerikiečių leidiniai neapsieina be Algimanto Kezio, S. J., darbų.

● Vasario 6 d. Vilniaus Dai-lės muziejuje atidaryta prof. L. Strolio keramikos paroda. Liud-vikas Strolis 1926–29 metais mokėsi prof. J. Vienožinskio ta-pybos studijoje, vėliau, iki 1933 studijavo taikomosios dailės ir keramikos kompoziciją Paryžiu-je, paskui dėstė Lietuvos meno mokykloje, dabar dėsto Dailės Institute Vilniuje. Dabar jis yra 62 m. amžiaus. Yra išauklėjęs ištisą kartą keramikos dailini-nių Lietuvoje. (ELTA)

DARBAI IR NUOTAIKOS VILNIUJE

(Atkelta iš 4 psl.)

Kondratavičius, nežinau, bet ir neįdomu žinoti. Jis ne Lietuvos naudai buvo pasiėmęs tą svarbią vietą atkuriamojoje Lietuvoje. Bu-vo smarkiai reaguota į vyriausy-bės nusistatymą didžiausiam pa-vojaus palikti Lietuvą. Buvo daug kalbėta, ginčytasi ir bartasi ir su Smetona, ir su Voldemaru, ir su Yėu, bet nieko nelaimėta. Jie išvyko, palikę Lietuvą neaiš-kaus likimo rankose. Mano salės sienoms vėl teko klausytis nenus-tatytųjų vilties ir nekritusių nusi-miniman lietuvių pokalbių ir pa-sitarimų apie naujos vyriausybės sudarymo reikala.

Tai keletas pavyzdžių. Jie tik parodo mano salėje vykusius susi-rinkimų kryptį, charakterį ir svar-bą. O ju buvo daug. Ir visi jie mūsų istorijai turėjo didesnės ar mažesnės reikšmės. Ta salė tikrai yra nusipelnusi paminklinės lentos.

● 90 metų nuo Šatrijos Raga-nos gimimo. Š. m. vasario 24 d. suėjo 90 metų nuo žymiosios lietuvių rašytojos Marijos Peč-kauskaitės - Šatrijos Raganos gimimo. Rašytoja, nors savo kilmė buvo bajoraitė, tačiau lietuvių tautinio atgimimo sriau-te sutapo su liaudimi ir su jau-nąja lietuviškąja inteligentija.

Didžiausios išliekamosios ver-tės turi jos stambiausioji apy-saka "Senam dvare", kur re-alistiškai romantiškoje aplinko-je ir nuotaikoje rašytoja tapo puikius tėviškos gamtos kam-pelius ir giliai išgyventus įvai-rių žmonių, ypač savo matinos, portretus.

Pėdsakus paliko ir jos peda-goginė veikla bei šios rūšies jos knygos.

Šiuo metu Literatūriname mu-ziejuje Kaune įrengta eks-

M. Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana

pozicija rašytojos 90 metų gi-mimo sukakčiai paminėti. Ro-doma rašytojos rankraščiai ir asmeniniai jos daiktai.

● Prof. Paulius Galaunė va-sario 10 d. "Literatūroje ir Me-ne" gina Lietuvos liaudies me-

no nuo isibrovėlių. Sako, kad liaudies meną imta vadinti "Dai-lės" kombinatų proteguojami namų pramonės gaminiai ir įvairių rūšių meno mėgėjų dar-beliai. Viskas esą rodoma paro-dose, kaip liaudies menas, vie-nodai giriama ir premijuojama. "Tokio eksponatų konglomera-to jokių būdu negalima sutap-dinti, vadinti jį liaudies menu". Profesorius nurodo, kad liau-dies menas buvo padikuotas savo laiko aplinkos ir sąlygų. Sąlygoms pasikeitus, anie kūri-niai tampa muziejiniemis verty-bėmis, o jų pamėgdžiojimas ar mechaniniu būdu dauginimas nėra liaudies menas, o tik smul-ki namų pramonė. Apie mėgėjų darbelius profesorius sako, kad jie paprastai atlikti mechaniš-kai arba su pretenzijomis, sto-koja sąmoningos nuosirdžios meninės galvosenos, dažniausia turi kosmopolitinį pobūdį. Jiems profesorius pataria dirbti sau, ką tik nori, bet neiti į viešumą, ypač nesikėsinti į liaudies meni-ninkų vardą. (E)

● G. Stanulio paroda šveica-rijoje. Vasario 15 d. Ženevoje atidaryta dailininko Gabrieliaus Stanulio paveikslų paroda. G. Stanulis profesorijauja Ženevos valstybinėje meno mokykloje. Paroda bus uždaryta kovo 6 d.

● Apie universiteto pradžią Kaune. Valstybinė leidykla "Mintis" (anksčiau vadinta Po-litinės ir mokslinės literatūros leidykla) Vilniuje išleido prof. V. Lašo ir prof. Z. Zemačio pa-rašytą knygą "Aukštosios mo-kyklos kūrimasis Kaune". Prof. V. Lašas (jau miręs) ir prof. Z. Zemačis buvo vieni iš Uni-versiteto (pradžioje Aukštųjų kursų) Kaune kūrimo pradinin-ku.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Visi 50 m. patikimas patarimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd. Tel. 581-4111
20% — 30% pigiau mokėsi.
PARDUODA
FRANK ZAPOLIS
3208 W. West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 1-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2731
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius slusti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą. Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemo-mis kainomis.
E. ir V. Žukauskai

MOVING

SEKENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-dimai ir pilna aparauda.
2047 W 67th Place. WA 5-8063

Sinclair SERVICE

Kampus Richmond ir 63rd Street
Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas. Priklauso Chicago Moto Club. Nelaimės atvejų skambinkite GR 6-3134 arba GR 6-3253
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 8-1882

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. kovo mėn. 2 d. 7

**NUOLATINĖ
SIUVIMO MOKYKLA**
IRENA BERNOTAVICIENE.
Jai vadovauja prityrusi mokytoja-instruktore
Išmokite naujo supaprastinto siuvimo metodo tik per 10 pamokų. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalbomis. Registruokitės iš anksto, kad patektumėt į pirmesnį kursą. Pasirinkite
B. AND B. SEWING SCHOOL VEDEJA ARVYDĄ DIKINĮ — TEL. 927-0044-45

E U D E I K I S
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2433 West 63rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO
**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Taryp
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

L Aidotuviių Direktorai
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpe 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWS ILL., Tel. — 636-2320

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4 3/4%
PER ANNUM, CURRENT RATE
PASSBOOK SAVINGS
Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a pass-book account. Develop the habit of saving regularly.

5 1/4%
PER ANNUM
6 MONTH CERTIFICATES
Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$122,000,000.00
RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 5, TUES. and FRI. 9 to 4,
SAT. 9 to 12 Noon, WEDNESDAY—CLOSED

Spygliai ir Dvyliai

Redaguoja dr. S. ALIONAS

KANAPINIS IR LAŠININIS

Atėjus gavėnios metui, vis dar žmonės prisimena pasninkus ir kovas tarp Kanapinio ir Lašininio, kurį visada, bent gavėnios metu, pralaimėdavo, tačiau šiais laikais jis jau vargu ar kada bebūs Kanapinio sumuštas. Po to, kai Bažnyčia pasninkus beveik panaikino, ši kova labai susiaurėjo, tačiau Amerikoje ji tebevyksta gana stipriu tempu, nes Kanapinis, norėdamas padidinti liesųjų skaičių, net ir liesųjų tabletes daktarams pakišo, kad šie lašininis jas prirašintų, nepaisant, kad nuo to gali ne tik Kanapinis žmogus pavirsti, bet ir iš šio riebaus pasaulio išskleisti.

Kanapinis, taip sakant, turi daktarų armiją, kuri jam pade-

Vienas trečdalis ką suvalgai palaiko tave gyva, o kiti du trečdaliai palaiko ko gyvą daktarą.

da skelbti kovą Lašininui, net ir mūšiški dr. Adomavičius yra Kanapinio šalininkas, nuolat kovojas su lašininiais, bet ateina Lašininis ir pakiša žmogui stiklo gabalą, alaus putojančio bokalą, kugelio šmotą su grietine, žavingą torto gabalą, ir taip visi Kanapinio darbai ir žygiai į nieką pavertiami. Lašininis išsina laimėtoju.

Šiaip jau Kanapinis savo pusėje turi visą propagandą ir nuolatinį įvertinimą. Juk štai žmonės švenčia amžiaus sukaktis. Tie žmonės garbinami ir giriamai, nes jie didvyriai, kad nemirė, karaliaus Lašininio dvarą begindami, atseit, nemirė nuo persivalgymo ar persigėrimo. Juk argi ne herojiškas mostas išlikti gyvam tarp stiklų ir keikų barikadų. Tiesiog kariški žygiai! Tad ir nenuostabu, kad vis daugiau randama džiugių ir herojiškų straipsnių laikraščiuose, kad tas ar kitas gyvena ir valgė, o dabar švenčia sukaktį ir dar valgo. Tai tikrai svarbus mūsų kultūrai ir politikai laimėjimas. Daug tokia kova reikšmingesnė, negu kovojusių prieš bolševiką, kuriems likimas nebelėmė švęsti jokių sukaktių.

Kumpis Lašininio nuvertimui nuo koto.

Tačiau ir šiose sunkiose kovos sąlygose Lašininis nepasiduoda ir žybt vėl svečiams pakiša riebelį sukaktuvinį tortą ir po didelį stiklo gabalą, aplaistomą alumi. Taip tokiose iškilmėse ir vėl atsigauna Lašininis.

Kanapinis yra visų gerbiamas, palaikomas, net ir gražulių armija jo draugystės siekia, bet Lašininis ne žodžiais, o darbais savo egzistenciją liudija, todėl beveik visada ir laimi. Taip jau ir lietuviškame gyve-

Jeigu sulaukė kapos metų nenusi mink, tu gali pasiguosti, kad jei būtum buvęs arklys, būtum miręs prieš 40 metų.

nime, kur vieni žodžiai, ten reikalas kaip Kanapinis liesas, o kur tik darbai, ten aiškiai lašininio storio laimėjimai.

Kadangi gavėnios metu dar penktadieniais lieka pasninko dienos, tai šis įsakymas irgi Kanapinio pusėje, juo labiau, kad šis įsakymas išgelbsti ir dr. S. Aliūno eilėraštį, kuriame išreiškiamas net ir toks tėvynės ilgesys:

Ir kartais liūdnas pagalvoji,
Tarp tų veidų visų spalvų,
Ach, nereikėjo Lietuvoje
Tiek lašinių nešt ant pilvų.
P. K-tis

Kanapinis projektuoja itaisą, kad Lašininui žolę piaunant nebereiktų atsikelti nuo sofos.

Atskleidė paslaptį

Kun. dr. Jucevičius, kalbėdamas Chicagoje, pareiškė: "Mont realyje apie tokį Vilią niekas nežino". Tiesiog visi priblokšti tokios žinios, o buvo manyta, kad ir ten yra lietuvių, kurie dar skaito kokį nors laikraštį.

SPYGLIŠKI BUVUSIO NACIŲ GESTAPO VIRŠININKO LAISKAI

Vokiečių laikraštis "Der Spiegel" š. m. vasario 19 d. numerį paskelbė eilę gestapo viršininko koncentracijos stovyklų steigėjo Himmlerio laiško, kuriame tiek svarbūs ir rimti, kad verta net ir spygliuos paminėti. Laiškas Ernst Kaltenbrunneriui, 1943. 9. 8 d.

"Pritariu, kad būtų atšauktas uždraudimas, neleidžiantis lytinių santykių estams ir latviams, taip pat su estais ir latviams. Reikalauju, kad šis uždraudimas nebūtų atšauktas lietuviams. Lietuviai, nacišku požiūriu, yra tauta, kuri elgiasi taip blogai ir turi tiek mažai vertės kaip rasė, kad atšaukti nėra verta".

Laiškas SS-brigados vadui Kurt Hintze, 1944. 5. 11 d.
"Per SS - Obergruppenfuhrer Jeckeln sužinojau, kad Jūs gerėte su lietuvių generolu Plechavičium iki antros valandos ryte ir dalyvavote, pagal to pono slaviškus papročius — čer-

Šiais dialogų laikais net ir ponas velnias pradės skaityti "Sv. Raštą, o angelai — Maotsetungo raštus, bent taip skelbia "Sueddeutsche Zeitung" laikraštis Vokietijoje.

TARYBŲ VALDŽIOS SUŽLUGDYTOJAS

Na, jeigu jau pavergtosios Lietuvos komunistai nuolat sako, kad buvęs Kauno komendantas pulk. Bobelis gyvena Rochesterėje, nereikia per daug nesutikti, nes, nors pulkininkas ir išsisi Chicago lietuvių šv. Kazimiero kapinėse, gal bolševikams jo dvasia Rochesterėje vaidenasi. Jei bolševikai tyčioja, kad rašyt. B. Pūkelevičiūtė dirba siuvelykoje, nors ji visą laiką labai poniškai raštinėje rašinėja, nereikia pykti, darbas yra darbas, tik, kai apie siuvinimą bolševikai rašo su panieka, tai atrodo, kad proletarinė valstybė garbingiau jau kapitalistinis raštinės darbas, negu koks proletarinis siuvinėjimas.

Ir daugiau panašių tarybinių tikslumų "Tiesa" paskelbia, tam ji juk ir tiesa, tačiau įdomiausia, kad tarybinė spauda išdėvė paslaptį, kas sutriuškino Lietuvoje tarybų valdžias 1918 m. Štai 1967 m. gruodžio 23 d. "Svyturyje" rašoma, kad žvalgybininkas Leonas Prapuolenis buvo karininkas ir 1918 m. "malšino tarybų valdžias Lietuvoje". Kad nesumažytume su koku kitu Prapuoleniu, "Svyturyje" rašo, kad tas Prapuolenis 1941 m. vadovavo sukilimui prieš sovietus Kaune ir vėliau gyveno Vokietijoje, gi dabar Amerikoje vėl esąs žvalgybininkas.

Kadangi Leonas Prapuolenis būvusius klubus ir nuolat šaukiant, kad reikia išlaikyti tradicijas, do broliai Stasys ir Antanas (D.) Los Angeles teisme bylinėjasi ne dėl kokio ten Dovydeno aprašyto bespartio gaidžio, bet dėl sparnuoto dolerėlio, kadangi lietuviško žodžio teisėjai nelabai įkerta, vertėjauja 2 lietuvių teisininkai. O, kas gali dabar verksti, kad lietuvių atsižada savo brangiųjų tradicijų.

Kadangi Leonas Prapuolenis būvusius klubus ir nuolat šaukiant, kad reikia išlaikyti tradicijas, do broliai Stasys ir Antanas (D.) Los Angeles teisme bylinėjasi ne dėl kokio ten Dovydeno aprašyto bespartio gaidžio, bet dėl sparnuoto dolerėlio, kadangi lietuviško žodžio teisėjai nelabai įkerta, vertėjauja 2 lietuvių teisininkai. O, kas gali dabar verksti, kad lietuvių atsižada savo brangiųjų tradicijų.

Broliai Domeiku tradicijos tęsimas Amerikoje

Atkuriant įvairius Lietuvoje buvusius klubus ir nuolat šaukiant, kad reikia išlaikyti tradicijas, do broliai Stasys ir Antanas (D.) Los Angeles teisme bylinėjasi ne dėl kokio ten Dovydeno aprašyto bespartio gaidžio, bet dėl sparnuoto dolerėlio, kadangi lietuviško žodžio teisėjai nelabai įkerta, vertėjauja 2 lietuvių teisininkai. O, kas gali dabar verksti, kad lietuvių atsižada savo brangiųjų tradicijų.

SPYGLIŠKI BUVUSIO NACIŲ GESTAPO VIRŠININKO LAISKAI

Vokiečių laikraštis "Der Spiegel" š. m. vasario 19 d. numerį paskelbė eilę gestapo viršininko koncentracijos stovyklų steigėjo Himmlerio laiško, kuriame tiek svarbūs ir rimti, kad verta net ir spygliuos paminėti. Laiškas Ernst Kaltenbrunneriui, 1943. 9. 8 d.

"Pritariu, kad būtų atšauktas uždraudimas, neleidžiantis lytinių santykių estams ir latviams, taip pat su estais ir latviams. Reikalauju, kad šis uždraudimas nebūtų atšauktas lietuviams. Lietuviai, nacišku požiūriu, yra tauta, kuri elgiasi taip blogai ir turi tiek mažai vertės kaip rasė, kad atšaukti nėra verta".

Laiškas SS-brigados vadui Kurt Hintze, 1944. 5. 11 d.
"Per SS - Obergruppenfuhrer Jeckeln sužinojau, kad Jūs gerėte su lietuvių generolu Plechavičium iki antros valandos ryte ir dalyvavote, pagal to pono slaviškus papročius — čer-

"Niekio negalima prikišti", sako eiguļys pavergtos Lietuvos miške, — kelmus gerai užmaskuoja.

yra gimęs 1913 m. birželio 9 d., tai, malšindamas tarybų valdžią, jau buvo penkerių metų vyras. Taigi šis penkiametis, pagal "Svyturi", vyras sumalė visas tarybines armijas. Ką tu pasakysi, reikėjo laukti vėl pora dešimtmečių, kol tarybinė armija atsigavo ir ją Prapuoleniui teko mušti vėl 1941 m.

Na, ir kas gali dabar sakyti, kad komunistai neskelbia tiesos, juk jie net ir tokį nelabai pasakytume smagų visai komunistinei istorijai atvejį konstatavo, prisipažindami, kad tarybines armijas sumalė penkerių metų vyras.

Leonas Prapuolenis joja 1918 m. sumušęs Maskvos armijas.

Dažnai vartojami ir įtikinami sakiniai

— Atsiprašau, aš užbėgau tikrai minutėlei.

— Tegul kalba apie mane, ką nori. Man tai vis tiek.

— Jums jau penkiasdešimt? O, niekada nepagalvočiau...

— Duodu sau galvą nukirst.

— Jeigu jūs būtumėt paprašęs manęs pinigų prieš savaitę, arba bent vakar... Bet šiandieną, prisiekiu, neturiu nė cento.

— O, prieš prašydami jos tėvų, aš prašau jūsų leisti už manęs teikti jūsų sekretorei.

PREZIDENTUI PAVOJUS

Laikraščiai rašo, kad prez. Kennedy žudiko žmona Oswaldienė, ištėkėjusi 1965 m. už Porter, kalta dėl prez. Kennedy nužudymo, nes savo būdu variusi Oswaldą iš kantrybės. Su dabartiniu vyru taip pat nesugyvena, taigi ir dabartinis prezidentas turi saugotis.

Šuo ir kailiai

Jaunimo centro statybos vėjus dovanų paskirstyme pasakytą — "Laimingas bilietas gauna pudelį ir kailį arba vilką ir kailį". Kadangi spyglininkas nuo Toleikos visuomet gauna nelaimingą bilietą, tai jeigu jis ir laimėtų kurį šunį, jis tikriausiai bus be kailio.

Spyglininkas nuo Toleikos

PAVYDO REIKŠMĖ

Torontiški "Daily Star" kolumnistas, Gary Lautens, sako: si turėjęs kaimyną, kuris buvęs įvairių patarimų (gal, maždaug, kaip Ann Landers) kolumnistas ir kuris jautėsi labai laimingas. Kasdien, esą, išspresdavęs aibes problemų savo atsakymais.

Kolumnistas visur ir visais reikalais rasdavęs išganingą išeiitį — visuomet nurodydavęs geriausią paarimą, nes perskaitydavęs visas knygas, žinojęs viso pasaulio patarimų ekspertus.

Gi Gary Lautens, kaip neturėjęs savo darbe tokio pasisekimo, pykdavęs ant ano kolumnisto ir jam pavydėdavęs. Dar, svarbiausia, pykdavęs, kodėl visuomet linksmas ir patenkintas gyvenimu. To negalėdavęs pakęsti. Jei žmogus iš ryto, netgi 9 val., toks patenkintas ir linksmas — tai kažkas nenormalaus.

O dienos laikotarpis — jis atsakydavęs 38—40 užklausių, perskaitydavęs didžiausią kūgį laiško, atsimindavęs savo žmonos gimtadienį ir t. t.

Lautens sukęs galvą, kaip šitai jam sutrukdė.

Vieną dieną į kaimyno pašto dėžutę Lautens įsmugelėjęs šitokį anoniminį laišką:

"Mielas Pone,

Aš myliu savo žmoną. Mūsų vedybinis gyvenimas be galo laimingas. Mūsų vaikai — jokia problema šeimoje: vien tik džiaugsmas ir pasididžiavimas. Mano santykiai darbovietėje su kitais draugais pagrįsti susipratimu, pasitikėjimu vieni kitais ir tarpusavio santalka. Savo darbu aš begaliniai patenkintas. Mano šeimoj jokių mažiausių debesėlių. Aš myliu, netgi, savo uošvę, surūkau tris cigaretes į dieną, neturiu skolų ir jokių problemų.

(Pasirašė) Contented Father of Three".

Lautens nekantriai laukęs savo kaimyno reakcijos į jo laišką. Jokios. Gal tik švilpavimas sumažėjęs. Paskui vis dėlto ir dainavimo kiekį sumažinęs. Tą dieną kaimynas buvęs daug tylesnis.

Kitą dieną Lautens įbrukęs į

Apie skaudųjį likimą

Br. Raila, recenzuodamas "Dirvoj" V. Bendžiūtės įdainuotą plokštelę "Toks mūsų likimas", pritaria, kad meilę prarasti yra tiesiog dramatiška ir tragiška.

"Taip, drama stipri. Visi žinom, kokia reikšminga žmogui meilė. Dažnai svarbiausia, kai kada svarbesnė net už visus svarbiausius dalykus. Netoli pasidariusi juk ne vienas po truputį mylėjom ir buvom išduoti mylimųjų. Ne vienas skausmingai šaukėmės: o, nepalik manęs!.. Ir kiek narsių vyrų, kiek žavingų moterų dėl nusibodusių vedybinių partnerių prikentėjo daugiau, negu dėl Lietuvos praradimo. Ir kiek naujiems susimedžioti aukojosi atkakliau, negu Lietuvos išlaisvinimui!"

To juk negalėtų užginčyti nė jokie veiksniai.

„Per tiltą joau nuo kumelės puoliau“, sako JAV prez. Johnson, gi Spyglių korespondentas klausia, kas ištiktų Spyglių, jeigu kokį lietuvišką veiksnį ar kariauninką taip pavaizduotum?

jo dėžutę net tris laimingųjų laiškus. Visus anonimiskus, kaip ir pirmąjį. Savaitės gale — jis sukišęs jo dėžutę net 26 tokius laiškus ir 17 tokių atvirėlių. Juose visi džiaugėsi savo laime ir gyvenimu. Viena jų buvę rašoma:

"Brangus Pone,

Gyvenimas yra stebuklingas. Gyvenimas yra geras. Aš myliu kiekvieną, netgi — prezidentą Johnsoną. Whee!

(Parašas) Not A Care In The World".

Kiti gi laiškai buvę pasirašyti: Laimingasis, Berūpensnis ir t. t.

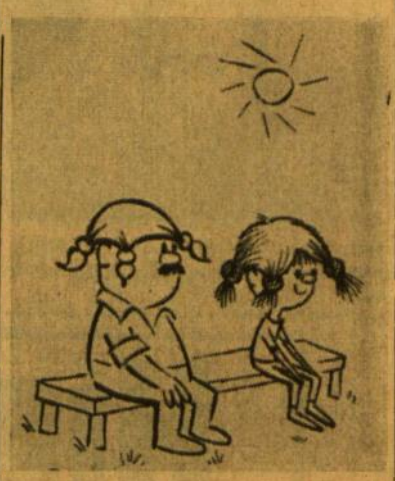
— Gavot ką nors paštu šiandien? — Lautens paklausęs kaimyną, jį sutikęs koridoriuje.

— Kodėl klausai? — jis sušukęs piktu balsu.

— Nieko. Tik taip sau. — Lautens atsakęs. — Bet, žiūrėkite, ar jūs pastebėjote, kokie darosi žmonės laimingi šiomis dienomis? Atrodo, jie be rūpesčių, be baimės.

— Tai tik gandai. Nepagrįstas vertinimas, — blūrptelėjo kaimynas ir užtrenkė savo raštinės duris. Tą dieną jis buvęs toks pat, kaip ir kiti — susirūpinęs, sukrėstas ir nesaugus. Jis, netgi, užmiršęs žmonos gimtadienį ir nuo jos gavęs velnių.

Paruošė P. A.

Kuris nuo kurio nuplajigavo?

NUKRITO LAIVAS

"Korėjoje dingio Amerikos žvalgybos laivas. Spėjama, kad jis bus nukritęs Pietinėje Korėjoje".

"Naujienos", 1968. 2. 10

HONORARAI SOVIETŲ RUSLOJ

— Kas pas jus rašytojams nustato honorarą? — klausia sovietinį rašytoją laisvojo pasaulio laikraštininkas.

— Jeigu kūrinys tinkamas — kompartija, jeigu ne — saugumo milicija, — atsako rašytojas.

JAU NEBE GRINORIAI

"Nestebėtina, kad šiandien atėvių vaikai mokyklose jau nebeprimauja, kaip tai buvo anksčiau. Tarp jų yra jau nusikaltėlių, yra pataisos namuose ir pan. Žodžiu, įsijungta į pilnutinį gyvenimą".

"Tėv. Žiburiai"

ISTORIKO IŠPAZINTIS

Dr. J. Jakštas, atlikdamas "Vienybėje" išpažintį apie savo paskaitą III-jame Kultūros kongrese, lyg politruko spaudžiamas prisipažino: "Aplamai, paskaitą laikau nevykusia."

"Vilnis" konstatuoja tikrą faktą

"Vilnis", vis besidžiaugianti, kad gali bučiuoti burliukui vėžą, rašo:

"Tarybų Sąjungoje norima pagerinti prekybą, verslą, bankus, palengvinimui žmonėms ne vien daugiau visko gauti, bet lengviau viską atlikti. Amerikos komunistams tas dar nereikalinga".

Žinoma, kad nereikalinga, nes nėra bolševizmo; minėti trūkumai ateina tik su komunizmu.

— Vyras mėgsta du dalykus: pavojų ir žaismą. Pavojingiausias jo žaismas yra moteris. Zarathustra

DIGVULDAIŠ

SAVAITGALINIS VIENGUNGIO DŽIAUGSMAS

(Skiriamas skaisčiausių sužadėtujų gerbėjui)

Penktadienio vakare, kai sėdžiu bare — su savo Maryte ant kelių ar šalia —

jaučiu, kad atėjo valanda gyvent be rūpesčių ir vargų šniakt, rytoj ir

sekmadienį iki išnaktų, nes žinau, kad savaitgalį vergauti neinu, kad užteksiu pinigų — ne svetimų, o savų, per savaitelę užvargtų.

Naktovidom sugrįžęs į savo landynę, žvelgiu į lentyną, kur guli pora knygų. Atvertęs lapą pirmutinį, skaitau:

Gyvenimas yra dailus, Gyvenimas — tai vynuogių kekė. Skaitau ir medituojau ir Viešpačiui dėkoju, kad mano Marytės — tik nusidėjėlis Marijos Magdalenos, o ne viešos ir neviešos Paryžiaus, Maskvos ar šiaip sau didmiesčių merginos.

PASAKOS FRAGMENTAS

(Skiriamas pavienių žodžių poezijos pionieriui)

Sutema. Spoksau ir neprimatau — kas ten sode po serbentų krūmams tupinėja.

Jei būtų žmoquas, dievaži, istorijėlė išeitų ne labai graži!

Bet laimė, kad ten tik velnias — vokitukas — su žalia kepuraitė ir raudonom kelnėm ant šykštuolio lobia — banko knygtės — prieš mirtį užkeiktos ir giliai užkastos — sargyboje neramus sukinėjas. Krenta, kai žaltvykslė sušvinta.

Bet laimė, kad ten tik velnias — vokitukas — su žalia kepuraitė ir raudonom kelnėm ant šykštuolio lobia — banko knygtės — prieš mirtį užkeiktos ir giliai užkastos — sargyboje neramus sukinėjas. Krenta, kai žaltvykslė sušvinta.

Nuobodumo stadijoj žmonės padarė didžius dalykus, netgi Babelio bokštą pastatė...

Klerkegaard

— Gana mums būt skerdyklon vedamais teliukais bei avėlėmis, vien bliauti tepajėgiantais.

Dr. J. Adomavičius

— Vadinasi, töl, kol ruso už apatinės žiaunos negali paimti, neapsimoka nei su juo erzintis, nei iš jo juoktis...

J. Aistis

— Mini - skirtis šiandien, kaip ir pragyvenimo aukštis, negali kilti aukščiau.

— Pasaulyje vis daugėja problemų. Jeigu Mozė žengtų nuo Sinajaus kalno, šiandien jis neapseitų be aspirino.

Nuobodumo stadijoj žmonės padarė didžius dalykus, netgi Babelio bokštą pastatė...

Klerkegaard

— Gana mums būt skerdyklon vedamais teliukais bei avėlėmis, vien bliauti tepajėgiantais.

Dr. J. Adomavičius

— Vadinasi, töl, kol ruso už apatinės žiaunos negali paimti, neapsimoka nei su juo erzintis, nei iš jo juoktis...

J. Aistis

— Mini - skirtis šiandien, kaip ir pragyvenimo aukštis, negali kilti aukščiau.

— Pasaulyje vis daugėja problemų. Jeigu Mozė žengtų nuo Sinajaus kalno, šiandien jis neapseitų be aspirino.